

**Strategia rozwoju oświaty
w Gminie Kamień Krajeński
na lata 2012 – 2016**

WSTĘP

12 sierpnia 2011 r. Burmistrz Kamienia Krajeńskiego powołał zespół merytoryczny, którego celem było opracowanie *Strategii Rozwoju Oświaty Gminy Kamień Krajeński na lata 2012-2016*. W pracach 9-osobowego zespołu wzięły udział osoby reprezentujące lokalny samorząd – władze uchwałodawcze i wykonawcze gminy, jednostkę organizacyjną gminnej oświaty, instytucje działające w systemie oświaty jako zespół konsultacyjny.

Zadaniem zespołu było określenie lokalnych priorytetów oświatowych i preferowanych sposobów ich realizacji, które w chwili uzyskania akceptacji staną się podstawą realizacji pięcioletniego planu działań i stosownych decyzji finansowych.

Pracom Zespołu przyświecało przekonanie, że polityka oświatowa lokalnego samorządu nie musi ograniczać się do standardowej realizacji wymogów wynikających z przepisów prawa oświatowego. Racjonalne planowanie i wykorzystanie środków w gminnym systemie oświaty - czemu winna sprzyjać niniejsza *Strategia* - może przyczynić się do zapewnienia ponadstandardowych warunków funkcjonowania i organizacji instytucji oświatowych, a tym samym – podniesienia jakości prowadzonych działań. Jednocześnie, znaczący udział samorządu w zapewnianiu środków materialnych dla funkcjonowania szkolnictwa powinien być nieodłącznie związany z możliwością określania przez ten samorząd potrzeb i zadań edukacyjnych rozpoznanych w lokalnym środowisku. W tym kontekście, prezentowana *Strategia* posiada swój walor twórczy, będąc jednocześnie dokumentem obligującym wskazane instytucje do realizacji określonych zadań.

Opracowując dokument Zespół kierował się również kilkoma przeświadczeniami o charakterze generalnym:

1. *Strategia* nie może mieć charakteru kolejnego programu lecz dążenie do osiągnięcia przyjętych priorytetów musi opierać się na zadaniach, których realizacja jest realna w terminie określonym ramami tego dokumentu.
2. Diagnoza stanu oświaty powinna wskazywać te obszary, które wymagają interwencji polegającej na koncentracji działań i środków.
3. Przedsięwzięciom nastawionym na podnoszenie jakości edukacji winny towarzyszyć przedsięwzięcia o charakterze systemowym, związane z racjonalizacją sieci oświatowej.
4. Przyjęcie dokumentu inicjuje proces strategicznego rozwoju oświaty, natomiast jego realizacja winna mieć charakter dynamiczny. Przyjmuje się zasadę otwartości niniejszego dokumentu, a tym samym dopuszcza możliwość modyfikacji i uzupełnień w trakcie realizacji.
5. Zaangażowanie w realizację przyjętej strategii stwarza szansę pobudzenia społecznego zaangażowania wokół istotnych zagadnień oświatowych i może przyczynić się do rozwoju idei partnerstwa edukacyjnego na terenie gminy.

Zespół wyraża nadzieję, że *Strategia Rozwoju Oświaty gminy Kamień Krajeński na lata 2012-2016* stanie się instrumentem doskonalenia lokalnej polityki oświatowej oraz podstawą projektowania działań przez instytucje tworzące oraz wspierające lokalny system. Jesteśmy też przekonani, że zdefiniowanie potrzeb naszej oświaty, zawarte w *Strategii*, ułatwi pozyskiwanie środków Unii Europejskiej na realizację zadań, które wymagają zewnętrznego wsparcia.

1. ZADANIA GMINY W ZAKRESIE EDUKACJI, UWARUNKOWANIA PRAWNE

W 1990r. przywrócona została podmiotowość samorządom terytorialnym. Rozpoczęto tym samym możliwość oddziaływania społeczności lokalnej na miejscową oświatę. W dniu 1 stycznia 1996r. samorządy obligatoryjnie przejęły prowadzenie oświaty. Przejmujące szkoły władze samorządowe stały się organami prowadzącymi, a tym samym istotnym czynnikiem weryfikującym finansowanie oświaty przez budżet państwa.

Szczegółowe zadania i kompetencje organu prowadzącego szkoły i placówki oświatowe wynikają z ustawy o systemie oświaty oraz z ustawy Karta Nauczyciela.

Do najważniejszych zadań organu prowadzącego (zgodnie z art. 5 ust. 7 oraz art. 34a ust. 1 ustawy o systemie oświaty) należą:

- 1) zapewnienie warunków działania szkoły lub placówki, w tym bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki,
- 2) wykonywanie remontów obiektów szkolnych oraz zadań inwestycyjnych w tym zakresie,
- 3) zapewnienie obsługi administracyjnej, finansowej i organizacyjnej szkoły lub placówki,
- 4) wyposażenie szkoły lub placówki w pomoce dydaktyczne i sprzęt niezbędny do pełnej realizacji programów nauczania, programów wychowawczych, przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów oraz wykonywania innych zadań statutowych,
- 5) nadzór nad działalnością szkół i placówek w zakresie spraw finansowych i administracyjnych.

Ponadto organ prowadzący jest odpowiedzialny za realizację takich zadań jak:

- zakładanie, prowadzenie i likwidacja publicznych szkół i placówek oświatowych,
- ustalanie planu sieci publicznych szkół i przedszkoli oraz określanie granic obwodów publicznych szkół podstawowych i gimnazjów,
- nadawanie statutów nowo zakładanym publicznym szkołom i placówkom,
- prowadzenie ewidencji szkół niepublicznych,
- wydawanie zezwoleń na założenie szkoły publicznej przez osobę fizyczną lub prawną, inną niż JST,
- nadawanie uprawnień szkoły publicznej szkole niepublicznej,
- ustalanie zasad udzielania dotacji dla szkół i placówek niepublicznych,
- powoływanie i odwoływanie dyrektorów publicznych szkół i placówek oraz ich ocena,
- ustalanie zasad udzielania pomocy materialnej dla uczniów,
- zatwierdzanie arkuszy organizacji pracy szkół i placówek,
- organizowanie i prowadzenie przygotowania dzieci pięcioletnich do rozpoczęcia nauki w szkole – tzw. „zerówkę”,
- organizowanie i finansowanie przedszkoli samorządowych oraz innych form wychowania przedszkolnego,
- finansowanie i organizowanie dowozu i dojazdu uczniów (w tym niepełnosprawnych) do szkół, jeżeli odległość do szkoły, w której obwodzie dziecko mieszka jest większa od odległości ustawowej.

Wyżej wymienione zadania stanowią niejako główne ramy działania organu prowadzącego. Szereg kompetencji szczegółowych z tym związanych zostało przekazanych do realizacji przez Burmistrza Kamienia Krajeńskiego jednostce organizacyjnej jakim jest Miejsko Gminny Zespół Usług Oświatowych w Kamieniu Krajeńskim.

PROJEKT

2. CHARAKTERYSTYKA OŚWIATY W GMINIE KAMIEŃ KRAJEŃSKI

2.1. SIEĆ I STRUKTURA ORGANIZACYJNA PRZEDSZKOLI I SZKÓŁ

Gmina Kamień Krajeński jako jednostka samorządu terytorialnego - jest organem prowadzącym dla 6 publicznych szkół i placówek oświatowych. W roku szkolnym 2010/2011 struktura organizacyjna publicznej oświaty przedstawiała się następująco:

TABELA 1. RODZAJE I STRUKTURA PLACÓWEK PRZEDSZKOLNYCH W GMINIE

Szkola / przedszkole	Ogółem dzieci 3-5 letnie rocznik 2005, 2006, 2007	Dzieci 3-5 letnie objęte wychowaniem przedszkolnym		Procent zorganizowania	Rocznik 2004 klasa „0”
		Projekt „Zacznijmy od przedszkola”	Placówki samorządowe		
Przedszkole Samorządowe Kamień Krajeński	109	21	43	58,8	25
Szkola Podstawowa Duża Cerkwica	43	-	11	25,6	13
Szkola Podstawowa Płocicz	22	15	-	68,2	9
Szkola Podstawowa Zamarte	38	-	9	23,7	15
Punkt Przedszkolny Dąbrówka	37	19	-	51,4	0
Razem	249	55	63	47,4	62

TABELA 2. WYKAZ UCZNIÓW W ROKU SZKOLNYM 2010/2011

Szkola	Klasa / Rocznic						Razem uczniów
	2003 I	2002 II	2001 III	2000 IV	1999 V	1998 VI	
Szkola Podstawowa Kamień Krajeński	27	34	38	32	28	37	196
Szkola Podstawowa Duża Cerkwica	15	15	8	14	12	11	75
Szkola Podstawowa Płocicz	7	6	6	6	8	9	42
Szkola Podstawowa Zamarte	11	8	8	24	10	21	82
Razem	60	63	60	76	58	78	395

Szkola	Klasa / Rocznic			Razem uczniów
	1997 I	1996 II	1995 III	
Publiczne Gimnazjum Kamień Krajeński	81	80	83	244

Razem uczniów w roku szkolnym 2010/2011 – 639

PROJEKT

W roku szkolnym 2010/2011 do przedszkoli uczęszczało łącznie 118 dzieci. W porównaniu z rokiem 2009/2010 liczba ta wzrosła o 20 dzieci, tj. o 17%.

Inaczej przedstawia się sytuacja w szkołach. W minionym roku szkolnym liczba uczniów wynosiła łącznie 639, zaś w roku poprzednim było to 668 uczniów, tj. o 29 mniej, co daje spadek o 5,8%. Szczegółowe dane dotyczące liczby uczniów, oddziałów w poszczególnych typach szkół przedstawia tabela nr 2.

W roku szkolnym 2010/2011 z oferty publicznych szkół i przedszkoli korzystało łącznie 757 uczniów. Nauczyciele zatrudnieni byli w ramach 76 etatów kalkulacyjnych, zadania administracyjne realizowali pracownicy zatrudnieni w ramach 2 etatów, zaś obsługą i utrzymaniem budynków zajmują się pracownicy zatrudnieni w ramach 11 etatów.

Szkoły i placówki są jednostkami organizacyjnymi działającymi w formie jednostek budżetowych, których zasady gospodarki finansowej regulują odrębne przepisy.

Głównym źródłem finansowania zadań oświatowych jest oświatowa część subwencji ogólnej, a także dotacje celowe przyznawane z budżetu państwa na realizację ściśle określonych zadań. Zasadniczym czynnikiem kształtującym wysokość subwencji oświatowej jest liczba uczniów w poszczególnych typach szkół, a ponadto struktura zatrudnienia nauczycieli. Szczegółowe zasady naliczania subwencji oświatowej określone są corocznie w rozporządzeniu ministra właściwego do spraw oświaty. W roku 2010 całkowite wydatki bieżące na działalność oświatową (bez remontów i inwestycji) wyniosły 6 383 787 zł, z czego ze środków własnych gminy pokryte zostało 18,8 tj. 1 199 481 zł (w tym przedszkola i oddziały przedszkolne 362 630 zł).

Ponadto na remonty szkół i placówek oświatowych w roku 2010 przeznaczono kwotę 268 tys. zł, a na inwestycje 128 tys. zł.

Bezpośredni nadzór nad działalnością publicznych szkół i placówek oświatowych pełni Miejsko Gminny Zespół Usług Oświatowych – jednostka organizacyjna zatrudniająca 4 pracowników.

Przedstawione powyżej dane pozwalają na szczegółową analizę sytuacji w oświacie w zakresie organizacji, finansowania i zarządzania.

2.2. KADRA PEDAGOGICZNA I ADMINISTRACYJNO – OBSŁUGOWA

Nauczyciele realizujący zadania dydaktyczno-wychowawcze w szkołach i placówkach oświatowych, w roku szkolnym 2010/2011 zatrudnieni są w ramach 75,8 etatów kalkulacyjnych. Porównując stan zatrudnienia z rokiem 2009/2010 zatrudnienie zwiększyło się o 5 etatów, tj. o 7%. Szczegółowe dane przedstawia tabela nr 3.

TABELA 3. ZATRUDNIENIE NAUCZYCIELI W LATACH 2007/2011 Z PODZIAŁEM NA STOPNIE AWANSU ZAWODOWEGO

Rok szkolny	Razem etatów	Stażysta		Kontraktowy		Mianowany		Dyplomowany	
		ilość etatów	% do ogółu	ilość etatów	% do ogółu	ilość etatów	% do ogółu	ilość etatów	% do ogółu
2007/2008	71,87	1,50	2,09	10,35	14,40	30,92	43,02	29,10	40,49
2008/2009	72,76	2,22	3,05	10,06	13,83	26,82	36,86	33,66	46,26
2009/2010	70,56	1,89	2,68	10,49	14,87	19,65	27,85	38,53	54,60
2010/2011	75,80	4,51	5,95	15,00	19,79	15,49	20,43	40,80	53,83

PROJEKT

Na przestrzeni ostatnich 4 lat zmianie uległa również struktura zatrudnienia nauczycieli pod względem stopnia awansu zawodowego. We wrześniu roku 2007 nauczyciele dyplomowani stanowili 40%, zaś we wrześniu 2010 było to już 54%. Natomiast nauczyciele mianowani przed czterema laty stanowili 43% a obecnie tylko 20%.

Zadania administracyjno-obługowe szkół i placówek realizują pracownicy zatrudnieni w łącznym wymiarze 13 etatów, z czego 2 etaty administracji (15,4%), a 11 to etaty obsługi (84,6%). Porównując zatrudnienie w latach 2007 – 2011 tych pracowników w naszych szkołach to nie uległo ono zmianie na przestrzeni ostatnich czterech lat.

2.3. WYNIKI SPRAWDZIANÓW I EGZAMINÓW

Sprawdzian przeprowadzany w szóstej klasie **szkoły podstawowej** jest formą egzaminu zewnętrznego potwierdzającego osiągnięcie przez uczniów umiejętności i wiadomości przewidzianych w podstawach programowych szkoły podstawowej. Jest on powszechny i obowiązkowy, co oznacza, że muszą do niego przystąpić wszyscy uczniowie, jednak wynik nie decyduje o dalszym losie ucznia, ma raczej znaczenie informacyjne. W roku 2011 średni wynik sprawdzianu w mieście Kamień Krajeński podobnie jak we wszystkich szkołach podstawowych w gminie był wyższy w porównaniu do średniego wyniku osiągniętego zarówno w powiecie sępoleńskim, województwie kujawsko-pomorskim jak i w Polsce, co obrazuje poniższe zestawienie.

TABELA 4. ZESTAWIENIE WYNIKÓW SPRAWDZIANU KOŃCOWEGO KLAS SZÓSTYCH SZKÓŁ PODSTAWOWYCH ZA LATA 2009-2011

Lp.	Nazwa szkoły	Średnia ilość uzyskanych punktów w 2009 r.	Średnia ilość uzyskanych punktów w 2010 r.	Średnia ilość uzyskanych punktów w 2011 r.
1.	SP Kamień Kraj.	20,55	28,03	27,38
2.	SP Płocicz	17,27	21,31	26,44
3.	SP D. Cerkwica	15,64	22,65	26,50
4.	SP Zamarte	19,31	24,73	26,33
5.	Gmina Kamień Kraj.	18,19	24,18	26,87
6.	Powiat Sępoleński	20,66	22,98	24,27
7.	Woj. Kuj.-Pomorskie	22,17	23,54	24,94
8.	Kraj	22,20	24,56	25,27

Kształcenie w gimnazjum kończy się **egzaminem gimnazjalnym** przeprowadzanym w trzeciej klasie gimnazjum. Tak jak sprawdzian w szkole podstawowej jest on powszechny i obowiązkowy, a przystąpienie do niego jest jednym z warunków ukończenia gimnazjum. Wynik egzaminu gimnazjalnego ma znaczenie nie tylko informacyjne, ale i selekcyjne - wynik uzyskany przez ucznia jest brany pod uwagę przez szkoły ponadgimnazjalne przy przyjmowaniu uczniów do tych szkół. Egzamin gimnazjalny składa się z dwóch części: humanistycznej i matematyczno – przyrodniczej, a od dwóch lat doszła trzecia część język obcy nowożytny. W Kamieniu Krajeńskim w roku 2011, podobnie jak w roku 2010 średni wynik egzaminu gimnazjalnego zarówno w części matematyczno – przyrodniczej jak i z języka niemieckiego był wyższy niż średnia powiatu i województwa kujawsko-pomorskiego. Jednak

PROJEKT

wynik części humanistycznej od lat, zarówno w Kamieniu Krajeńskim jak i powiatu sępoleńskiego utrzymuje się na niskim poziomie (uczniowie uzyskują małą ilość punktów w pytaniach otwartych – różne formy wypowiedzi). Szczegółowe dane dotyczące wyników egzaminów przedstawia poniższe zestawienie.

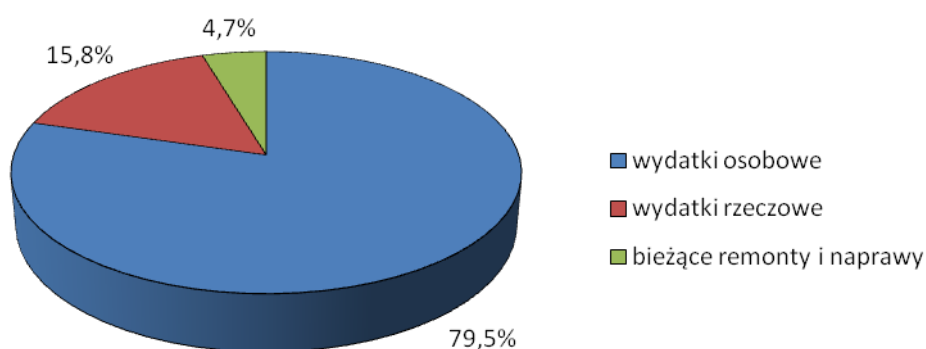
TABELA 5. ZESTAWIENIE WYNIKÓW EGZAMINÓW GIMNAZJALNYCH ZA LATA 2009-2011

Szkoła	Część humanistyczna			Część matematyczno - przyrodnicza			J. niemiecki	
	2009	2010	2011	2009	2010	2011	2010	2011
Gimnazjum Kamień, Gmina Kamień	27,34	28,22	19,66	22,80	23,84	22,16	29,36	27,91
Powiat Sępoleński	28,97	28,46	21,41	23,27	22,31	21,54	28,76	27,56
Woj. Kujawsko-Pomorskie	31,0	29,29	24,26	25,14	23,33	22,65	28,06	26,53

2.4. WYDATKI BIEŻĄCE SZKÓŁ I PLACÓWEK

W roku 2010 na bieżącą działalność oświatową wydano 6 676 505 zł (bez inwestycji), z czego około 80% stanowią wydatki osobowe. Ze środków własnych gminy pokryto 15,2% wydatków (w tym przedszkola i oddziały przedszkolne, które są zadaniem własnym gminy), 77,5% wydatków pokryła subwencja oświatowa. Natomiast dotacje celowe z budżetu państwa oraz środki przyznane na realizację projektów unijnych, pokryły pozostałą część wydatków. Szczegółowe zestawienie wydatków oświatowych oraz źródeł ich finansowania na przestrzeni lat 2006 – 2010 przedstawia tabela nr 6.

WYKRES 1. RODZAJOWA STRUKTURA BUDŻETU OŚWIATY W ROKU 2010

PROJEKT

TABELA 6. WYDATKI OŚWIATOWE I ŹRÓDŁA ICH FINANSOWANIA W LATRACH 2006-2010

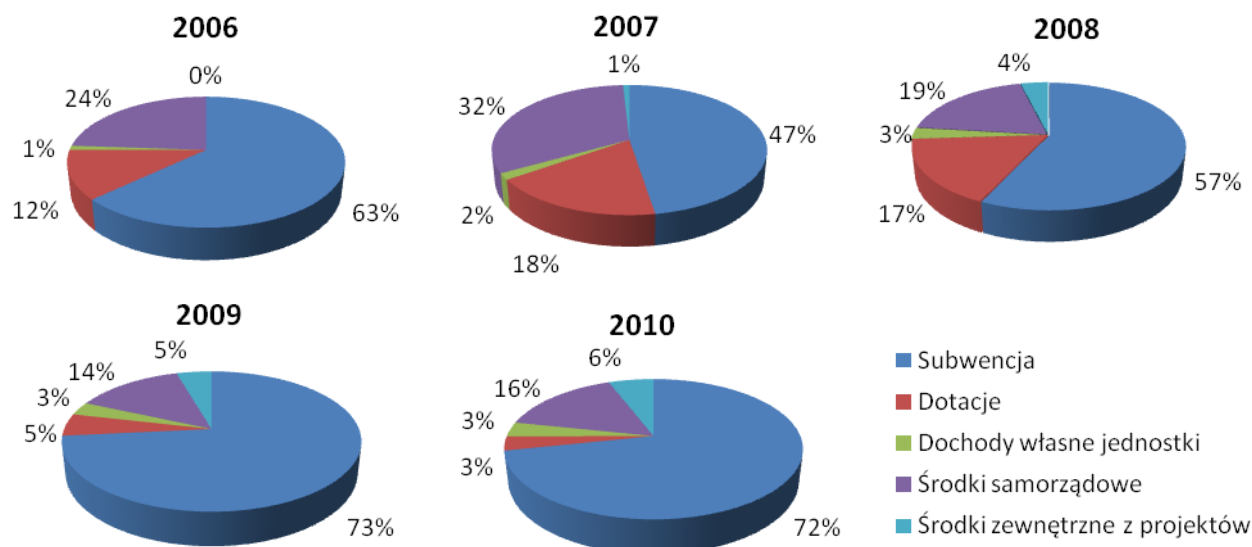
Wyszczególnienie	Wydatki budżetowe w latach				
	2006	2007	2008	2009	2010
Szkoły podstawowe	2 783 121	2 817 086	2 863 787	3 093 297	3 554 181
Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych	234 788	188 352	161 407	178 347	139 182
Przedszkola	0	89 281	215 952	254 854	260 901
Gimnazjum	1 217 255	1 283 667	1 653 479	1 849 974	1 792 501
Dowożenie uczniów do szkół	210 787	230 138	262 799	279 053	299 725
Zespół obsługi oświaty	228 094	223 734	216 504	257 364	254 699
Dokształcanie i doskonalenie nauczycieli	18 887	17 916	18 187	20 360	20 960
Świetlice szkolne	41 941	30 675	29 225	33 471	36 818
Fundusz świadczeń socjalnych nauczycieli i emerytów	33 726	37 099	40 173	41 637	44 462
Pomoc dla ucznia (stypendia socjalne, wyprawki szkolne, wyrównywanie szans edukacyjnych)	383 521	477 380	540 158	293 485	273 076
OGÓŁEM	5 152 120	5 395 327	6 001 671	6 301 842	6 676 505
Inwestycje	1 435 684	3 383 783	1 884 722	158 371	126 947
OGÓŁEM Z INWESTYCJAMI	6 587 804	8 779 110	7 886 393	6 460 213	6 803 452
Z ogółem przypada na :					
Wynagrodzenia z pochodnymi + „13”-tka	3 572 408	3 683 610	3 922 612	4 301 977	4 596 382
Pozostałe wydatki osobowe (fundusz świadczeń socjalnych, dodatki wiejskie, mieszkaniowe)	366 260	381 099	401 813	415 207	444 480
Wydatki rzeczowe	618 175	696 396	943 165	943 446	1 002 199
Bieżące remonty i naprawy	159 143	101 827	135 563	285 730	294 946

TABELA 7. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA WYDATKÓW OŚWIATOWYCH W LATACH 2006-2010

Wyszczególnienie	2006	2007	2008	2009	2010
Subwencja	4 149 438	4 200 131	4 676 916	4 967 664	5 178 306
Dotacje	791 885	1 581 613	1 392 999	348 577	234 688
Dochody własne jednostki	69 879	143 567	235 687	207 855	245 563
Środki samorządowe	1 576 602	2 853 799	1 580 791	936 117	1 144 895
Środki zewnętrzne z projektów	0	77 069	317 164	303 996	421 843

PROJEKT

WYKRES 2. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA WYDATKÓW OŚWIATOWYCH W LATACH 2006-2010

3. STAN POPRZEDNI I PROGNOZY DEMOGRAFICZNE W GMINNEJ OŚWIACIE

Prognoza demograficzna dla publicznych szkół na najbliższe lata została opracowana na podstawie danych Systemu Informacji Oświatowej oraz danych z Urzędu Miejskiego w Kamieniu Krajeńskim – ewidencji ludności o liczbie dzieci urodzonych w latach 1991-2010.

TABELA 8. WYKAZ URODZEŃ DZIECI ROCZNIK 1991-2010 (OGÓŁEM, W TYM MIASTO KAMIEŃ KRAJEŃSKI)

ROCZNIK DZIECI	MIASTO w roku urodzenia	WIEŚ w roku urodzenia	LICZBA DZIECI OGÓŁEM w roku urodzenia
1991	36	85	121
1992	34	84	118
1993	25	78	103
1994	30	80	110
1995	31	59	90
1996	30	65	95
1997	26	65	91
1998	29	67	96
1999	20	75	95
2000	25	68	93
2001	27	62	89
2002	20	57	77
2003	20	64	84
2004	19	59	78
2005	28	57	85
2006	21	60	81
2007	41	67	108
2008	27	83	110
2009	27	69	96
2010	28	59	87

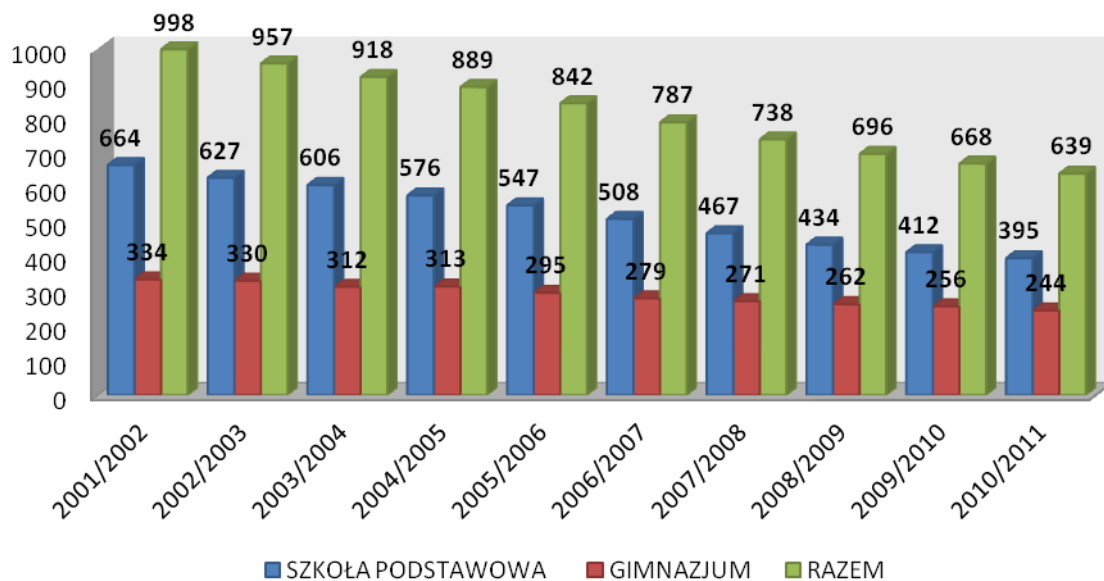
PROJEKT

Liczba urodzeń na początku lat dziewięćdziesiątych minionego stulecia kształtowała się na poziomie 120 ogółem w gminie i ok. 30 w mieście. W latach następnych obserwujemy sukcesywny spadek do najniższego stanu w 2002 r. (ogółem 77 dzieci, z tego miasto – 20, wieś – 57). Dalej następuje powolny wzrost do wartości najwyższych:

- w 2007 r. (ogółem 108, miasto – 41, wieś – 67),
- w 2008 r. (ogółem 110, miasto – 27, wieś – 83).

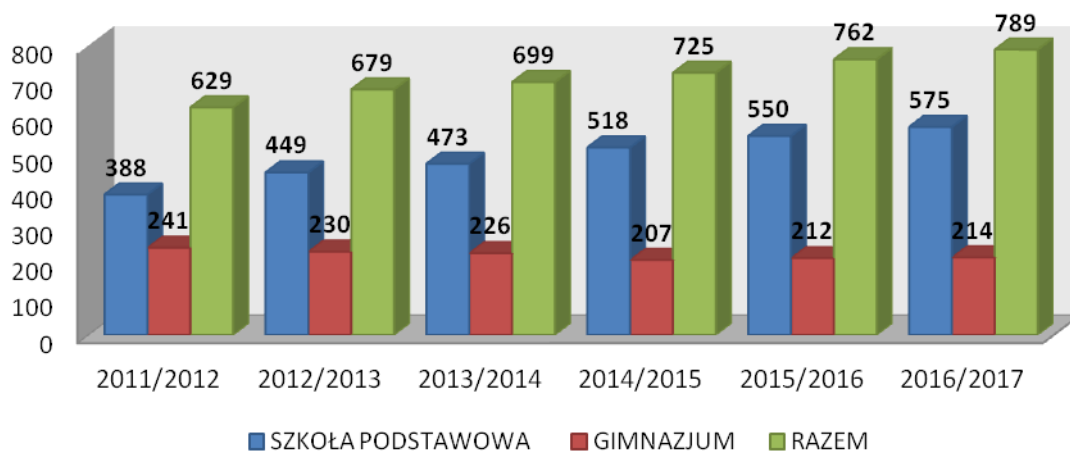
Lata następne to ponownie powolny spadek urodzeń zarówno w mieście jak i na wsi.

WYKRES 3. LICZBA UCZNIÓW ZARÓWNO W SZKOŁACH PODSTAWOWYCH I GIMNAZJUM W LATACH 2001/2002-2010/2011

Liczba uczniów zarówno w szkołach podstawowych jak w gimnazjum na przestrzeni minionych lat stale malała i zmniejszyła się o 36% do stanu początkowego (było w roku szkolnym 2001/2002 998 uczniów, a w roku 2010/2011 tylko 639 uczniów).

WYKRES 4. PROGNOZOWANA LICZBA UCZNIÓW W SZKOŁACH PODSTAWOWYCH I GIMNAZJUM W LATACH 2011/2012 – 2016/2017

Jak z wykresu wynika to tylko nadchodzący rok szkolny w szkołach podstawowych i w pozycji razem uczniów będzie notował spadek ilości dzieci. Każdy następny rok (z wyjątkiem

PROJEKT

gimnazjum) to sukcesywny wzrost ilości uczniów w szkołach z liczby 629 uczniów w 2011/2012 do 789 w oku 2016/2017, dotyczy to wszystkich szkół podstawowych, zatem głęboki niż demograficzny szkoły te mają już za sobą.

4. ROK SZKOLNY 2011/2012 W STATYSTYCE JAKO PROGNOZA W STRATEGII

TABELA 9. WYCHOWANIE PRZEDSZKOLE W GMINIE

Szkoła / przedszkole	Dzieci 3-4 letnie w obwodzie rocznik 2007,2008	Dzieci 3-4 letnie objęte wychowaniem przedszkolnym	Klasy „0” rocznik 2004, 2005	Dzieci razem w przedszkolach
Przedszkole Samorządowe Kamień Krajeński	84	25	53	78
Szkoła Podstawowa Duża Cerkwica	33	0	25	25
Punkt Filialny Dąbrówka	32	4	13	17
Szkoła Podstawowa Płocicz	20	5	11	16
Szkoła Podstawowa Zamarte	37	5	17	22
RAZEM	206	39	119	158

W wyniku zakończenia działalności trzech punktów przedszkolnych w ramach dwuletniego programu „Zacznijmy od przedszkola” w ramach projektu KAPITAŁ LUDZKI zmniejszyło się znacznie procentowe objęcie dzieci wychowaniem przedszkolnym z 47,4% roku szkolnym 2010/2011 do 18,9% w roku szkolnym 2011/2012.

TABELA 10. EDUKACJA SZKOLNA W GMINIE

Szkoła	Klasa / Rocznik						Razem uczniów
	2004/2005 I	2003 II	2002 III	2001 IV	2000 V	1999 VI	
Szkoła Podstawowa Kamień Krajeński	37/15	27	34	38	32	28	196
Szkoła Podstawowa Duża Cerkwica	17/2	15	15	8	14	12	81
Szkoła Podstawowa Płocicz	9	7	6	6	6	8	42
Szkoła Podstawowa Zamarte	16/1	10	8	8	24	10	76
Razem	79	59	63	60	76	58	395

Szkoła	Klasa / Rocznik			Razem uczniów
	1997 I	1996 II	1995 III	
Publiczne Gimnazjum Kamień Krajeński	79	82	80	241

Razem uczniów w roku szkolnym 2011/2012 – 629

W roku szkolnym 2011/2012 szkoły podstawowe w gminie Kamień Krajeński zanotują najniższy stan uczniów od niepamiętnych czasów, czyli 388 uczniów w czterech szkołach podstawowych. Natomiast gimnazjum z liczbą 241 uczniów przez trzy kolejne lata będzie

PROJEKT

notować nadal niewielki spadek, dopiero w roku 2015 znacznie się powolny wzrost ilości uczniów w szkole.

5. WIZJA I MISJA OŚWIATY W GMINIE KAMIEŃ KRAJEŃSKI DO 2016 ROKU ORAZ CELE STRATEGICZNE (PRIORYTETY) NA NADCHODZĄCE 5 LAT.

Wizja oświaty w Gminie Kamień Krajeński do 2016 roku:

Efektywnie działający system oświaty w Gminie Kamień Krajeński pozwalający na kreowanie dobrze wykształconych, wrażliwych na otoczenie, uczestniczących w życiu kulturalnym, umiających konstruktywnie planować swoją przyszłość, wolnych od nałogów, wychowanych patriotycznie, kreatywnych oraz potrafiących się swobodnie komunikować młodych mieszkańców.

Misja oświaty w Gminie Kamień Krajeński do 2016 roku:

Tworzenie systemu edukacyjnego umożliwiającego ciągłe podnoszenie jakości kształcenia i wychowania młodych mieszkańców gminy.

PRIORYTETY OŚWIATY MIASTA I GMINY KAMIEŃ KRAJEŃSKI NA LATA 2012 – 2016

Strategiczne zamierzenia Miasta i Gminy Kamień Krajeński w dziedzinie oświaty w latach 2012 – 2016 opisane w niniejszym dokumencie skupiają się na pięciu głównych priorytetach:

- I. PODNOSZENIE JAKOŚCI NAUCZANIA I WYCHOWANIA,
- II. WYRÓWNYWANIE SZANS EDUKACYJNYCH,
- III. BEZPIECZEŃSTWO, PROFILAKTYKA UZALEŻNIEŃ I PATOLOGII SPOŁECZNYCH ORAZ PROMOCJA ZDROWIA,
- IV. REORGANIZACJA I MODERNIZACJA BAZY PLACÓWEK OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH,
- V. POPRAWA JAKOŚCI I EFEKTYWNOŚCI ZARZĄDZANIA OŚWIATĄ

Powyższe priorytety koncentrują się na działaniu i wsparciu finansowym kluczowych obszarów i najważniejszych problemach wymagających interwencji.

5.1. PRIORYTET I – POPRAWA JAKOŚCI NAUCZANIA I WYCHOWANIA

5.1.1. Diagnoza

Głównym celem Strategii rozwoju oświaty na lata 2012 – 2016 jest zapewnienie wysokiej jakości nauczania. Zwraca się również uwagę na dostosowanie treści i sposobów nauczania do możliwości uczniów (wychowanków) oraz wymogów zmieniającego się, współczesnego świata.

Wyniki egzaminów zewnętrznych (sprawdzian w szkole podstawowej i egzamin gimnazjalny w części j. niemieckiego i matematyczno – przyrodniczej) osiąmane przez uczniów szkół podstawowych i gimnazjów w 2011 roku są na wysokim poziomie. Zwłaszcza wyniki sprawdzianu w klasach szóstych wszystkich szkół podstawowych jest po raz pierwszy wyższy od średniego w powiecie, województwie i kraju. Jednak nadal wynik gimnazjalny w części humanistycznej jest niski, co powinno być przedmiotem szczególnej troski uczniów i nauczycieli.

Pamiętać jednak należy, że tzw. „średni wynik” egzaminu nie uwzględnia zdolności i motywacji uczniów do nauki oraz środowiska społecznego szkoły i nauczycieli. Te czynniki można dostrzec, przy nieco innej pogłębionej analizie wyników w poszczególnych blokach

PROJEKT

i obszarach, zwłaszcza przy analizie tzw. edukacyjnej wartości dodanej (EWD). Należy też pamiętać, że corocznie sprawdzane są trochę inne umiejętności uczniów i w dodatku tylko te, które można sprawdzić przy pomocy takiej formy jak egzamin.

Duży wpływ na podnoszenie wyników nauczania mają wszelkiego rodzaju konkursy przedmiotowe i olimpiady.

Coroczne podsumowanie wyników udziału uczniów w konkursach przedmiotowych organizowanych przez powiatowy zespół doradców metodycznych, wskazuje na coraz większe zainteresowanie niektórych szkół w zakresie pracy z uczniem szczególnie uzdolnionym. Potwierdza to fakt, że laureaci i finaliści zarówno konkursów przedmiotowych olimpiad i turniejów coraz skuteczniej ze sobą rywalizują i dochodzą do wyższego poziomu – etapu organizacyjnego.

Kamieńskie gimnazjum podjęło współpracę z zagranicą. Przybiera ona różne formy. Najczęściej jest to wymiana młodzieży z Gimnazjum w niemieckim Viersen. Przyczynia się to do doskonalenia znajomości języka obcego i nawiązania przyjaznych stosunków z młodzieżą zagraniczną.

W minionych latach realizowano dwa duże projekty edukacyjne mające na celu rozwój umiejętności kluczowych w zakresie przedmiotów matematyczno – przyrodniczych, zajęć informatycznych i języków obcych. Dało to określone pożądane rezultaty, o czym świadczą coraz lepsze wyniki końcowe sprawdzianów klas szóstych i egzaminów gimnazjalnych. Zajęcia rozwijające w ramach programu „Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji” – Program Operacyjny KAPITAŁ LUDZKI Działanie IX 9.1.2 należy kontynuować.

Podnoszeniu jakości nauczania służą również innowacje i eksperymenty pedagogiczne. Na podstawie informacji uzyskanej w zespole oświaty wynika, że w szkołach realizowane są pojedyncze programy autorskie, czy eksperymenty pedagogiczne.

Praktykę wdrażania programów autorskich, bądź eksperymentów pedagogicznych należy rozpowszechnić we wszystkich szkołach gminy.

W zakresie spraw wychowawczych nieodzownym jest ciągłe doskonalenie form i metod oddziaływania wychowawczego na uczniów. Normą obyczajową powinno być standaryzowanie zachowań uczniów zarówno w szkole jak i środowisku lokalnym. W dobie współczesnego świata niezbędnym jest kształtowanie postaw patriotycznych u uczniów i umiłowania „Małej Ojczyzny”. Wykorzystanie w pracy wychowawczej roli patrona szkoły jako czynnika ubogacającego duchowo małego człowieka. Istotne jest kształtowanie postaw obywatelskich poprzez wspieranie samorządności szkolnej i pozaszkolnej uczniów i wychowanków, promowanie wolontariatu wśród dzieci i młodzieży oraz idei sprawiedliwości społecznej.

Szkoła powinna być otwarta na potrzeby społeczności lokalnej, zapewniać efektywną współpracę z rodzicami w zakresie zapewniania optymalnych warunków rozwoju uczniów i wychowanków to także poszanowanie przyrody oraz ekologiczne warunki jej zachowania dla przyszłych pokoleń.

PROJEKT

5.1.2. Cele strategiczne i sposoby ich realizacji

CELE STRATEGICZNE	ZADANIA	ZAKŁADANE REZULTATY
1. Wzmocnienie atrakcyjności i podniesienie jakości oferty edukacyjnej przedszkoli i szkół.	1. Uzyskiwanie przez nauczycieli przedszkoli dodatkowych kwalifikacji n.p. do nauczania j. obcego, informatyki i zajęć ruchowych, celem poszerzenia oferty edukacyjnej i zwiększania ilości miejsc w przedszkolach. W roku szkolnym 2011/2012 należy dokonać diagnozy oferty przedszkoli publicznych w zakresie zajęć z języka obcego i zajęć ruchowych, a także diagnozy potrzeb w zakresie dokształcania nauczycieli przedszkoli w powyższym zakresie. 2. Zorganizowanie systemu zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych o charakterze rozwijającym i wyrównawczo-kompensacyjnym, ze szczególnym uwzględnieniem nauk matematyczno – przyrodniczych, języków obcych i informatyki. Umożliwienie dostępu do biblioteki i pracowni komputerowych na zajęciach pozalekcyjnych. Stworzenie systemu zajęć o charakterze rozwijającym dla uczniów wykazujących uzdolnienia głównie w zakresie przedmiotów matematyczno-przyrodniczych, językowych poprzez wzbogacenie oferty szkolnych kół zainteresowań.	1. Liczba nauczycieli, którzy podjęli studia podyplomowe lub inne formy doskonalenia, dające kwalifikacje do nauczania języka obcego i zajęć ruchowych(50 % nauczycieli przedszkola). Dążenie do zapewnienia miejsc w przedszkolach dla co najmniej 50% dzieci w wieku przedszkolnym. 2. Wzrost ilości dodatkowych godzin przeznaczonych na zajęcia wyrównawcze, rozwijające adresowane do uczniów zdolnych, wraz z zajęciami w ramach 19 i 20 godziny nauczycieli. Wzrost poziomu wyników egzaminu gimnazjalnego w części humanistycznej, określone na skali staninowej. Osiągnięcia w konkursach przedmiotowych, olimpiadach i innych z zakresu nauk matematyczno-przyrodniczych, informatyki i języków obcych.
2. Kształtowanie u uczniów kluczowych kompetencji przygotowujących do życia w społeczeństwie i przyszłego zatrudnienia.	3. Wspieranie innowacji pedagogicznych, programów i projektów edukacyjnych ukierunkowanych na rozwój kluczowych kompetencji ze szczególnym uwzględnieniem postaw przedsiębiorczych, kreatywnych i obywatelskich. Wspieranie innowacji organizowanych wokół kompetencji kluczowych oraz programów autorskich gwarantując autonomię nauczyciela przy doborze metod i środków realizacji podstawy programowej. Udział szkół w projektach i programach, proponowanych przez organizacje pozarządowe: Centrum Edukacji Obywatelskiej, Fundacje Batorego, Komeńskiego. Upowszechnianie dobrych praktyk poprzez organizacje Lokalnego „Forum Oświatowego”.	3. Poprawa wyników egzaminów zewnętrznych. Wzrost osiągnięć uczniów w konkursach o raz wzrost jakości innowacji i programów edukacyjnych realizowanych przez szkoły.

PROJEKT

3. Podnoszenie kwalifikacji oraz umiejętności nauczycieli ze szczególnym uwzględnieniem języków obcych, technologii informacyjnej i kształcenia specjalnego.	4. Uwzględnianie w wieloletnich planach doskonalenia zawodowego nauczycieli studiów podyplomowych, kursów i szkoleń w zakresie języków obcych, technologii informacyjnej oraz pracy z uczniami ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi. Aktywizowanie nauczycieli do podejmowania studiów podyplomowych w zakresie nauczania drugiego przedmiotu i kwalifikacji deficytowych. 5. Tworzenie partnerstw międzynarodowych przez szkoły i placówki celem wymiany doświadczeń i poszerzania kompetencji językowych. Uczestnictwo młodzieży w międzynarodowej wymianie grup szkolnych.	4. Liczba nauczycieli, którzy podjęli studia wyższe celem uzupełnienia lub podwyższenia wykształcenia. Liczba nauczycieli, którzy podjęli studia podyplomowe (nauczanie drugiego przedmiotu oraz kwalifikacje w zakresie przedmiotów deficytowych) – 10% ogółu. 5. Liczba szkół stosująca Europejski Certyfikat Umiejętności Językowych. Liczba szkół współpracująca ze szkołami za granicą (chociażby 2 szkoły).
4. Podnoszenie jakości pracy bibliotek szkolnych.	6. Tworzenie szkolnych centrów informacji (ICIM) w oparciu o biblioteki szkolne. 7. Doskonalenie zawodowe nauczycieli bibliotekarzy w zakresie edukacji czytelniczej i medialnej oraz technologii informacyjnej i zarządzania informacją. 8. Maksymalizacja wykorzystania biblioteki i jej zbiorów przez wszystkich użytkowników szkolnych. 9. Budowanie sieci współpracy pomiędzy bibliotekami szkolnymi oraz biblioteką gminną w celu racjonalnego wykorzystania zasobów bibliotecznych.	6. Ilość szkolnych centrów informacji. 7. Ilość doskonalących się nauczycieli bibliotekarzy. 9. Powstanie sieci bibliotek.
5. Promowanie sukcesów i osiągnięć uczniów i nauczycieli szkół podstawowych i gimnazjum.	10. Kontynuowanie funduszu stypendialnego dla uczniów szczególnie uzdolnionych (uzdolnienia w nauce, artystyczne i sportowe). 11. Promocja nauczycieli mających laureatów wojewódzkich konkursów.	10. Wzrost liczby uczniów, którzy otrzymują stypendium naukowe, artystyczne i sportowe. 11. Wzrost liczby laureatów konkursów i olimpiad wojewódzkich.
6. Wysoki poziom działalności wychowawczej szkoły.	12. Opracowanie długofalowych planów wychowawczych przy współudziale Rad Rodziców i lokalnych środowisk. 13. Organizowanie imprez szkolnych i środowiskowych celem kultywowania lokalnej tradycji. 14. Upowszechnienie wiedzy z zakresu ekologii i ochrony przyrody.	12. Opracowanie i wdrożenie planów wychowawczych we wszystkich szkołach. 13. Organizowanie lokalnych festynów i imprez tematycznych. 14. Udział szkół w konkursie „Przyjaźni środowisku” oraz innych konkursach organizowanych przez organizacje proekologiczne.

5.2. PIORYTET II – WYRÓWNYWANIE SZANS EDUKACYJNYCH

5.2.1. Diagnoza

Jednym z priorytetów systemu oświaty w Polsce jest troska o stworzenie równych szans i warunków kształcenia dla wszystkich uczniów.

W mieście i gminie Kamień Krajeński dostęp do oferty edukacyjnej jest szeroki. Działa tu sześć publicznych szkół i placówek oświatowych w których pracują pedagodzy szkolni a w szkołach podstawowych logopedzi. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Sępólnie Krajeńskim prowadzi bezpłatną działalność diagnostyczno – terapeutyczną oraz opiniuje i wydaje orzeczenia kwalifikujące dzieci i młodzież do różnych form pomocy w zakresie edukacji i wychowania. Dla potrzeb uczniów niepełnosprawnych intelektualnie funkcjonuje Specjalna Szkoła Nr 2 w Sępólnie Krajeńskim, która oferuje kształcenie na poziomie szkoły podstawowej, gimnazjum oraz szkolnictwa zawodowego. W Sępólnie Krajeńskim działają również Warsztaty Terapii Zajęciowej dla niepełnosprawnych absolwentów szkół. W roku szkolnym 2008/2010 na terenie miasta i gminy realizowano program dla osób niepełnosprawnych pod nazwą „Uczeń na wsi” w którym wzięło udział 193 uczniów niepełnosprawnych. Dzięki współpracy z Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, w ramach powyższego programu pozyskano środki finansowe na zakup pomocy naukowych. Najmłodsze dzieci objęte są programem wczesnego wspomagania rozwoju, dzięki któremu możliwa jest praca rewalidacyjno – terapeutyczna od pierwszych miesięcy życia do podjęcia nauki szkolnej. Opiekę nad dzieckiem i jego rodziną roztacza również Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej organizując pomoc dla rodzin najuboższych. W roku szkolnym 2009/2010 pomoc w formie stypendium socjalnego z uwagi na kryterium dochodu na osobę w rodzinie otrzymało w 204 uczniów, a w roku szkolnym 2010/2011 187 uczniów. Bezpłatne obiady w szkołach w roku szkolnym 2009/2010 otrzymało 278 uczniów czyli 41% a w roku szkolnym 2010/2011 255 uczniów czyli 40%.

Pomimo tak rozbudowanej oferty kształcenia, opieki i pomocy, z których mogą korzystać dzieci i młodzież oraz ich rodziny można wskazać punkty, które należy rozbudować lub udoskonalić w celu stworzenia optymalnych warunków edukacji. Dotyczy to zarówno osób niepełnosprawnych, jak i uczniów, których szanse edukacyjne są mniejsze ze względu na trudną sytuację rodzinną, problemy finansowe lub przejściowe kłopoty edukacyjne czy wychowawcze.

Ważne wydaje się położenie nacisku na koordynację działań wszystkich placówek odpowiedzialnych za wspieranie rodziny i ucznia na terenie gminy. Obserwując efektywność pomocy psychologiczno – pedagogicznej dla uczniów konieczne wydaje się usprawnienie funkcjonowania systemu pomocy i poszczególnych jej ogniw. Aby możliwe było skuteczne wyrównywanie szans edukacyjnych w momencie, gdy uczeń i jego rodzina przeżywają problemy lub trudności ważna wydaje się szybka, zorganizowana pomoc wszystkich dostępnych placówek.

W systemie wyrównywania szans konieczne jest umożliwienie wszystkim potrzebującym dzieciom uczestnictwa w zajęciach wczesnego wspomagania rozwoju dziecka od momentu urodzenia do podjęcia nauki w szkole. Zauważalny jest bowiem systematyczny przyrost liczby dzieci wymagających tej formy pomocy, jak również liczby wydanych opinii przez Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną.

TABELA 11. WYKAZ DZIECI W PRZEDSZKOLU OBJĘTYCH POMOCĄ TERAPEUTYCZNĄ

Lata szkolne	Dzieci objęte wczesnym wspomaganie	Dzieci nauczone indywidualnie
2007/2008	3	1
2008/2009	10	-
2009/2010	2	2
2010/2011	3	2
2011/2012	1	1

Pomocą dziecku i rodzinie na terenie gminy zajmuje się szereg placówek. Należą do nich: placówki edukacyjne, placówki służby zdrowia, jednostki organizacyjne pomocy społecznej Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności, Sad Rejonowy, organizacje pozarządowe, policja.

Innym ważnym punktem we wspieraniu uczniów niepełnosprawnych jest poprawa dostępności do pomocy psychologicznej i rewalidacji na terenie szkół. Liczba orzeczeń wydawanych przez Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną do kształcenia specjalnego uczniom niepełnosprawnym oraz do indywidualnych zajęć rewalidacyjno – wychowawczych na różnych poziomach edukacyjnych w ostatnich latach ciągle wzrasta.

TABELA 12. WYKAZ UCZNIÓW NIEPEŁNOSPRAWNYCH ORAZ NAUCZANYCH INDYWIDUALNIE W GMINIE

Lata szkolne	Dzieci z orzeczeniami	Dzieci nauczone indywidualnie
2007/2008	24	5
2008/2009	24	5
2009/2010	23	4
2010/2011	23	5
2011/2012	18	3

Specjalne wskazania do pracy z uczniem realizują również nauczyciele uczący dzieci i młodzież realizującą kształcenie w formie nauczania indywidualnego. Ten sposób edukacji przewidziany jest dla uczniów, których stan zdrowia znacznie utrudnia lub uniemożliwia uczęszczanie do szkoły i pobyt w klasie. W ciągu ostatnich czterech lat szkolnych liczba uczniów realizujących obowiązek szkolny lub obowiązek nauki w ten sposób utrzymuje się na podobnym poziomie i wynosi średnio 5 osób.

Uczniowie skierowani do kształcenia specjalnego oraz indywidualnego nauczania wymagają specjalnych metod i środków nauczania oraz bardzo specjalistycznej pomocy psychopedagogicznej i medycznej. Coraz większy odsetek niepełnosprawnych uczy się w szkołach specjalnych. Z naszej gminy w Zespole Szkół nr 2 w Sępólnie Krajeńskim w minionym roku szkolnym pobierało naukę 21 uczniów o różnych typach niepełnosprawności. Wyrównywanie szans edukacyjnych to również pomoc dla uczniów z rodzin o trudnej sytuacji materialnej. Funkcjonujące obecnie systemy stypendialne z pewnością są pomocne. Warto zwrócić baczniejszą uwagę na wsparcie finansowe uczniów szczególnie zdolnych, których potencjał nie może się rozwijać ze względu na ograniczenia materialne.

Należy również pamiętać o tym, że w wyrównywaniu szans edukacyjnych niezwykle istotna jest edukacja przedszkolna. W nadchodzącym roku szkolnym do przedszkoli uczęszczać będzie 19% dzieci w wieku 3-4 lat (w roku szkolnym 2010/2011 było to 47%). W krajach Europy Zachodniej wskaźnik ten waha się między 70 a 100 %. Należy więc dążyć do zwiększania liczby miejsc w przedszkolach aby upowszechnić ten etap edukacji i objąć nim jak największą grupę dzieci.

PROJEKT

5.2.2. Cele strategiczne i sposoby ich realizacji

CELE STRATEGICZNE	ZADANIA	ZAKŁADANE REZULTATY
1. Poprawa jakości wsparcia edukacyjno – terapeutycznego udzielanego dziecku i rodzinie.	1. Kampania informacyjna w sprawie dostępnych form pomocy dla dziecka i rodziny. W celu pełnego i racjonalnego wykorzystania istniejącej bazy pomocowej dla dziecka i jego rodziny konieczne jest przeprowadzenie odpowiedniej kampanii informacyjnej. Kampania ta powinna zostać poprzedzona dokładną analizą sytuacji bieżącej w zakresie pomocy dziecku i rodzinie. Należy ustalić jednostkę koordynującą działania informacyjne i przypisać istniejącym instytucjom realizację konkretnych zadań. Powołanie zespołu do spraw wspierania rodziny przez władze samorządowe oraz wyznaczenie Miejsko Gminnego Zespołu Usług Oświatowych jako koordynatora działań na szczeblu miasta i gminy zobliguje jego członków do systematycznego i aktywnego uczestnictwa w spotkaniach zespołu oraz poszukiwania kompleksowych rozwiązań i przyjęcia odpowiedzialności za realizację ustaleń. Ułatwi to również ewaluację podejmowanych decyzji względem uczniów i wychowanków. 2. Organizacja efektywnego systemu pomocy psychologiczno – pedagogicznej. Budowanie efektywnego systemu pomocy psychologiczno – pedagogicznej powinno uwzględnić: a) Systematyczne diagnozowanie przez dyrektorów szkół wraz z zespołami pomocy psychologiczno – pedagogicznej rzeczywistych potrzeb placówki w zakresie pomocy psychologiczno – pedagogicznej oraz umiejętności wspierania dziecka w jego rozwoju, a także spójne łączenie tych potrzeb z celami szkoły biorąc pod uwagę dziecko i jego rodzinę.	1. Rezultatem przeprowadzonej kampanii informacyjnej będzie wzrost ogólnej świadomości mieszkańców na temat instytucji pomocowych znajdujących się na terenie gminy i powiatu. Skutkiem takiego działania powinna być większa skuteczność udzielanej pomocy dziecku, dać podstawy do pełnego samodzielnego rozwoju intelektualnego, moralnego i społecznego. – Współpraca Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, Ośrodka Pomocy Społecznej. – Informator z kartami informacyjnymi zawierającymi przyjęte i efektywne sposoby pracy, zespołu oświaty ze szkołami na terenie gminy. – Poprawa funkcjonowania podopiecznych i wychowanków niepełnosprawnych w obszarze edukacji i wychowania. 2. – Wzrost ilości szkoleń rad pedagogicznych w zakresie komunikacji, umiejętności pracy z klasą, systemowego rozumienia problemów wychowawczych. – Wzrost ilości zrealizowanych w placówkach oświatowych dostosowanych do realnych potrzeb programów profilaktycznych.

PROJEKT

	b) Położenie nacisku na szkolenia rad pedagogicznych i pedagogów szkolnych w zakresie komunikacji, umiejętności pracy z klasą, systemowego rozumienia problemów wychowawczych. c) Dostosowanie programów profilaktycznych realizowanych w placówkach oświatowych do realnych potrzeb, wynikających z celów szkoły oraz programu profilaktycznego i wychowawczego placówki. W przypadku koniecznej pomocy specjalistycznej (terapeutycznej) położenie nacisku na terapię rodzinną, co powoduje konieczność szkolenia terapeutów w zakresie terapii systemowej rodzin.	
2. Poszerzenie i poprawa jakości oferty w zakresie organizacji wczesnego wspomagania rozwoju dziecka.	3. Dostosowanie placówek realizujących zadania w zakresie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka do bieżących potrzeb. Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka to działania terapeutyczne, mające na celu wczesną stymulację, eliminację i kompensację deficytów rozwojowych od momentu wykrycia dysfunkcji. Ten rodzaj wsparcia realizowany jest na podstawie opinii wydawanej przez Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną. Po rozpoznaniu dysfunkcji przez lekarza pediatrę i wydaniu opinii przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną terapia prowadzona jest przez placówki oświatowe realizujące zadanie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka.	3. – Pełne rozpoznanie potrzeb w zakresie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka w środowisku odnośnie dzieci od urodzenia do podjęcia nauki szkolnej. – Poprawa jakości świadczonych usług w zakresie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka.
3. Poprawa warunków kształcenia i rozwoju dziecka niepełnosprawnego w placówkach oświatowych normalnego typu	4. Zwiększenie zakresu pomocy specjalistycznej na terenie placówek oświatowych gminy. Liczba uczniów z orzeczeniami do kształcenia specjalnego na terenie miasta i gminy wynosiła w roku szkolnym 2010/2011 łącznie 23. Uczniowie ci pobierają naukę w szkole normalnego typu realizując programy specjalne. Z powyższych danych wynika, iż sytuacja dostępności do pomocy pedagogicznej jak i logopedycznej – jest dobra, do pomocy psychologicznej – słaba. Brakuje również etatów pielęgniarek w przedszkolach i szkołach, w których kształcą się dzieci niepełnosprawne. Pilne wydaje się przeprowadzenie diagnozy dotyczącej potrzeb	4. – Poprawa dostępności do usług specjalistycznych (edukacyjno-terapeutycznych). – Zwiększenie liczby uczniów objętych opieką pedagogiczną i logopedyczną w szkole. – Poprawa stanu zdrowia somatycznego i psychicznego dziecka. – Utworzenie w każdej szkole gabinetu pierwszej pomocy przedmedycznej.

PROJEKT

	środowiska szkolnego w zakresie pomocy medycznej, konsultacji lekarskich oraz rehabilitacji i terapii logopedycznej. Większa dostępność do pomocy medycznej w placówkach oświatowych oraz pomoc psychologiczna i logopedyczna poprawi jakość pomocy specjalistycznej na terenie placówek. Ważnym zadaniem jest tworzenie w każdej placówce oświatowej gabinetów pierwszej pomocy przedmedycznej (istnieją dwa na pięć szkół).	
5. Upowszechnianie edukacji przedszkolnej.	5. Zmiany w sieci oraz organizacji pracy przedszkoli publicznych w kierunku zwiększenia liczby miejsc dla dzieci w wieku 3-4 lat, a także wydłużania godzin pracy. Utworzenie w środowiskach wiejskich co najmniej czterech punktów przedszkolnych finansowanych w ramach działania IX.1.1 KAPITAŁ LUDZKI. Rozważyć należy również możliwość tworzenia w środowiskach placówek przedszkolnych niepublicznych. Usprawnienie procesu rekrutacji do przedszkoli poprzez wdrożenie systemu wspomagającego ten proces. Opracowanie i realizacja kampanii informacyjnej promującej edukację przedszkolną.	5. Zwiększenie ilości miejsc w przedszkolach różnego typu, aby wychowaniem przedszkolnym objąć 50-60 % dzieci 3-4 letnich. Poszerzenie przedszkolnej oferty edukacyjnej oraz poprawa funkcjonowania dziecka w przedszkolu.

5.3. PRIORYTET III – BEZPIECZEŃSTWO, PROFILAKTYKA UZALEŻNIEŃ I PATOLOGII SPOŁECZNYCH ORAZ PROMOCJA ZDROWIA

5.3.1. Diagnoza

Jednym z celów placówek oświatowych jest, aby młody człowiek potrafił rozpoznawać symptomy różnych zagrożeń, zapobiegał ich powstawaniu, a w przypadku ich wystąpienia – umiał zachować podstawowe standardy bezpieczeństwa.

Współcześnie w pojęciu profilaktyki rozumie się zapobieganie zagrożeniom wynikającym nie tylko z używania i nadużywania rozmaitych substancji psychoaktywnych, ale także z zachowaniami lub stanami społecznymi, które są niepożądane. Zagrożenia atakujące młodych ludzi mogą wpływać z trzech źródeł: ze środowiska rodzinnego, rówieśniczego i medialnego. Dlatego planując działania profilaktyczne należy mieć na uwadze kontekst innych problemów środowiska lokalnego. Na przykład alkoholizm i bezrobocie dotyczące członków rodziny, mogą wpłynąć na pojawianie i wzmacnianie się problemów z zachowaniem dzieci i młodzieży, wśród których znaczące miejsce zajmuje agresja i przemoc. Taki związek między problemami społecznymi a zachowaniem uczniów wskazuje na wielość czynników tkwiących poza szkołą, nad którymi nie ma ona kontroli.

Profilaktyka, nawet najlepsza, nie zastąpi wychowania, a specjaliści od profilaktyki nie zastąpią rodziców. To dom rodzinny jest miejscem, w którym dzieci uczą się różnych form zachowania. Jeżeli dojdzie w nim do mechanizmu negatywnego modelowania odbija się to znacząco w kontaktach dziecka z rówieśnikami oraz w jego podatności na uleganie zewnętrznym wpływom. Dzieje się tak, ponieważ problem dziedziczenia dotyczy nie tylko aspektu ekonomicznego, ale także utrwalania patologicznych wzorów zachowań. Pamiętać ponadto należy, że dzieci i młodzież są szczególnie narażone na wszelkiego rodzaju dysfunkcje środowiska rodzinnego.

Kolejnym istotnym czynnikiem zewnętrznym mającym wpływ na młodego człowieka jest grupa rówieśnicza. To w niej uczniowie przygotowują się do pełnienia ról społecznych. Na forum grupy dziecko broni słuszności swojego stanowiska, uczy się samodzielnego podejmowania różnych decyzji, tworzenia czegoś nowego, wytrwałości, cierpliwości w dążeniu do celu oraz odporności w razie niepowodzeń. Gdy jednak grupa, w której obraca się młody człowiek wyznaje uproszczony system wartości, oparty np. na przemocy – wtedy presja takiej grupy wyzwała kolejne zagrożenia, dając przyzwolenie do zachowań agresywnych, takich jak: wyłudzenie pieniędzy od rówieśników czy też kradzieże.

Interakcyjny wpływ środowiska rodzinnego oraz rówieśniczego uzupełniany jest o kontekst środowiska medialnego. Trudno jest bowiem zniechęcić młodzież do sięgania po alkohol, jeśli równocześnie jest ona obserwatorem reklam promujących np. piwo jako napój orzeźwiający. Tak więc mass media, do których zalicza się: prasę, radio, telewizję i Internet są jednym z zewnętrznych czynników kształtujących młodego człowieka. Zasadnym jest więc, aby przedmiotem profilaktyki stała się krytyczna nauka odbioru mediów, obejmująca naukę selektywnego doboru ofert oraz wykształcenie odporności na niektóre treści.

Szczególnie istotnym zagadnieniem w tym temacie jest bezpieczeństwo w użytkowaniu Internetu. Lista niepokojących kwestii nie ogranicza się tylko do zdrowotnych aspektów zbyt długiego przesiadywania przed ekranem komputera. W ramach tego zagadnienia należy informować rodziców o tym, czym są filtry rodzinne, o problemach: tzw. „prześladowania komputerowego” oraz przemocy ukazywanej w Internecie i grach komputerowych.

Zgodnie z wymogami ustawowymi, corocznie uchwalany jest Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii. Dokument ten

PROJEKT

przedstawia zadania zaplanowane do przeprowadzenia w danym roku budżetowym. Wśród tych żądań jednym z priorytetowych jest realizacja programów profilaktycznych w szkołach.

Programy profilaktyczne nastawione są na ogólny rozwój osobowy uczestników, uczyć umiejętności związanych z funkcjonowaniem psychospołecznym oraz umiejętności zachowań asertywnych i rozwiązywania problemów bez sięgania po środki psychoaktywne. Do licencjonowanych programów profilaktycznych, prowadzonych w szkołach można zaliczyć m.in.: *„Zachowaj trzeźwy umysł”*, *„Szkoła bez przemocy”*. Ponadto nauczyciele, wychowawcy, pedagodzy szkolni przygotowują autorskie programy profilaktyczne, zawierające propozycje interesujących zajęć pozalekcyjnych n.p. *„Spójrz inaczej”*.

Istnieje potrzeba systematycznie przeprowadzanej ewaluacji prowadzonych programów profilaktycznych, która pozwoliłaby dostosować zajęcia do potrzeb i zainteresowań dzieci i młodzieży. Również działalność informacyjno – edukacyjna powinna być rozszerzona o atrakcyjne formy – konkursy, pikniki, debaty, zawody - angażujące młode osoby do samodzielnego poszerzania wiedzy nt. wszelkich zagrożeń i sposobów walki z nimi. Dla dzieci i młodzieży szkoła, obok rodziny i grupy rówieśniczej, stanowi jedno z ważniejszych środowisk wychowawczych. Jest miejscem zdobywania nowych doświadczeń i kształtowania tożsamości. Środowisko psychospołeczne ma wpływ na zdrowie i samopoczucie uczniów. W latach minionych działaniami z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki objęte były dzieci i młodzież wszystkich placówek oświatowo-wychowawczych. Programy były kierowane dla różnych grup wiekowych.

Programy te dotyczyły głównie profilaktyki wad postawy, profilaktyki stomatologicznej, udzielania pierwszej pomocy, profilaktyki chorób serca oraz przesiewowych badań okulistycznych i słuchu.

W minionym roku szkolnym realizowane były na terenie szkół programy z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki, merytorycznie zbliżone do programów z lat poprzednich. Co roku jednak udoskonalana jest ich forma. Zdecydowana większość programów odniosła pozytywny skutek czy to edukacyjny (pozyskanie wiedzy i nabycie umiejętności) czy też zdrowotny.

Chcemy, by młodzież radziła sobie z trudnymi sytuacjami _życiowymi i dokonywała wyborów społecznie akceptowanych. Profilaktyka i edukacja zdrowotna są najskuteczniejszymi, sposobami na powstrzymanie negatywnego zjawiska patologizacji życia społecznego. Działania profilaktyczne wspierają i umacniają pozytywne wzory zachowań i postawy młodzieży wobec zagrożeń, atakujących ich ze środowiska rodzinnego, rówieśniczego i medialnego.

PROJEKT

5.3.2. Cele strategiczne i sposoby ich realizacji

CELE STRATEGICZNE	ZADANIA	ZAKŁADANE REZULTATY
1. Poprawa bezpieczeństwa uczniów.	1. Realizowanie różnorodnych programów ukierunkowanych na przeciwdziałanie przemocy, niebezpieczeństwa internetu oraz obronę przed przestępcą. Najlepszym sposobem na zaangażowanie uczniów w problematykę bezpieczeństwa jest wykorzystanie aktywnych metod uczenia zapewniających równoczesne oddziaływanie na sferę poznawczą, emocjonalną i behawioralną ucznia. Oznacza to, że wszelkie formy edukacyjne dotyczące tematyki przemocy, uzależnień, bezpieczeństwa w sieci, ruchu drogowym, promocji zdrowia powinny wykorzystywać tę metodę uczenia. Z racji siły wpływu negatywnych czynników zewnętrznych na młodego człowieka należy zadbać by każda placówka oświatowo-wychowawcza co najmniej raz w roku szkolnym realizowała wszystkie programy wynikające z niniejszej strategii. Ponadto należy zintensyfikować współpracę szkół z Policją, zwłaszcza przy realizacji programu bezpieczeństwa na drogach, czy bezpiecznego korzystania z mediów, w tym z Internetu.	1. – Wzrost liczby uczestników programów. – Każda szkoła wdroży co najmniej jeden program profilaktyki. – Nabycie przez uczestników umiejętności reagowania w sytuacjach zagrożenia. – Udział wszystkich szkół w konkursie „Bezpieczeństwo w Ruchu Drogowym”.
2. Prowadzenie działań profilaktyczno – edukacyjnych skierowanych do dzieci i młodzieży, przeciwdziałających uzależnieniom, patologiom i wykluczeniu społecznemu.	2. Realizacja programów o charakterze profilaktycznym i integracyjnym dla dzieci i młodzieży z różnych środowisk rodzinnych, dostosowanych do wcześniej zdiagnozowanych problemów. Działania profilaktyczne są odpowiedzią na rozmaite, oceniane jako szkodliwe i niepożądane, zjawiska społeczne. Lista niepokojących zachowań, które podejmują młodzi ludzie w okresie dojrzewania, obejmuje m.in.: wagary, ucieczki z domu, stosowanie niebezpiecznych diet oraz wszelkiego rodzaju uzależnienia – nie tylko od alkoholu i narkotyków, ale także od leków, telewizji i gier komputerowych. Ponadto szczególnie istotny wydaje się problem bezrobocia i biedy. Przede wszystkim należy doskonalić ofertę pomocy dla uczniów potrzebujących integracji i zagrożonych	2. – Wzrost liczby uczestników programów. – Wzrost liczby szkół i programów wdrożonych. – Spadek liczby dzieci i młodzieży sięgających po narkotyki i alkohol. – Wprowadzić „Dzień bezpiecznego Internetu” w pierwszej połowie lutego.

PROJEKT

	wykluczeniem społecznym. Uczniowie ci wymagają różnych form pomocy: udziału w atrakcyjnych, grupowych zajęciach pozalekcyjnych, pomocy finansowej, psychologiczno – pedagogicznej i innej. Programy integrujące dzieci i młodzież z różnych środowisk powinny zawierać takie elementy jak: wyrównywanie szans edukacyjnych i społecznych, przeciwdziałanie kompleksom, dziedziczeniu biedy czy patologicznym zachowaniom. 3. Systematyczne doskonalenie kwalifikacji i umiejętności nauczycieli w zakresie prowadzenia programów profilaktycznych. Aby zapewnić bezpieczeństwo dzieci poprzez ich edukację na temat zagrożeń, patologii należy dbać o to, by programy realizowane były co najmniej 1 raz w roku szkolnym we wszystkich szkołach. Optymalnym sposobem na zrealizowanie tego zadania będzie przygotowanie nauczycieli do prowadzenia tychże programów. Wymierną korzyścią takiego rozwiązania będzie rozwój kompetencji nauczycieli, pobudzenie ich motywacji do pracy, wyposażenie nauczycieli w atrakcyjne metody do realizacji zajęć.	3. – Wzrost ilości nauczycieli przeszkolonych w zakresie prowadzenia programów profilaktycznych. – Ilość programów profilaktycznych zrealizowanych przez poszczególne szkoły.
3. Realizacja programów promujących zdrowie.	4. Realizacja programów zdrowotnych w szkołach. Dbanie o własne zdrowie w celu zminimalizowania zagrożeń wynikających ze złych postaw zdrowotnych powinno stanowić jeden z istotnych elementów w edukacji. Priorytetem szkoły promującej zdrowie powinno być krzewienie zdrowego stylu życia zarówno wśród społeczności szkolnej, a więc uczniów ale także nauczycieli i pozostałych pracowników placówek. Tworzenie szkoły promującej zdrowie to wyzwanie dla samych nauczycieli w ramach pracy własnej ale zarazem aktywizacja dzieci i młodzieży oraz angażowanie rodziców do działań na rzecz zdrowia fizycznego oraz psychicznego. Wszechstronna edukacja zdrowotna oraz utrwalanie zdobytych umiejętności daje duże szanse na zmniejszenie w przyszłości zachorowalności na najczęściej występujące w naszym kraju choroby cywilizacyjne.	4. – Ilość podjętych i zrealizowanych programów prozdrowotnych. – Ilość szkół uczestniczących w działaniach na rzecz zdrowia. – Ilość uczniów uczestniczących w działaniach na rzecz zdrowia.

5.4. PRIORYTET IV – REORGANIZACJA I MODERNIZACJA BAZY PLACÓWEK OŚWIATOWO – WYCHOWAWCZYCH

5.4.1. Diagnoza

Baza oświatowa stanowi jeden z czynników determinujących efektywność realizacji zadań edukacyjnych. Dokonana w tym zakresie diagnoza zmierzała do ustalenia, w jakim stopniu baza oświatowa sprzyja realizacji kluczowych zadań edukacyjnych.

Jednym z podstawowych czynników określających racjonalne wykorzystanie bazy oświatowej są procesy demograficzne. Obserwujemy wzrost liczby dzieci uczęszczających do przedszkoli oraz zwiększający się wskaźnik ogólnej liczby dzieci w wieku 3-4 lata. W bieżącym roku szkolnym do przedszkoli uczęszcza zaledwie 20% ogólnej liczby dzieci (bez tzw. „zerówek”), co stawia gminę w niekorzystnej sytuacji na tle średniej krajowej (wg danych z 2010 r. wynosiła ona 42%). Potrzeby w tym zakresie wskazują na konieczność pilnego udostępnienia dodatkowych miejsc w przedszkolach oraz utworzenia nowych punktów przedszkolnych.

W latach 2011-2016 należy spodziewać się stabilizacji w zakresie naboru uczniów do szkół podstawowych (w roku szkolnym 2015/2016 będzie do nich uczęszczało o 160 uczniów więcej niż w roku szkolnym 2011/2012, co stanowi wzrost o około 40%). Utrzymywać będzie się natomiast tendencja spadku ilości uczniów gimnazjum. W roku szkolnym 2015/2016 do gimnazjum będzie uczęszczać o 27 uczniów mniej niż w roku szkolnym 2011/2012 (spadek o 11%). Powyższe tendencje wskazują na fakt, że do roku 2016 nie należy spodziewać się zasadniczej zmiany realnej wielkości subwencji otrzymywanej przez gminę na realizację zadań oświatowych. Realne środki otrzymywane z budżetu państwa na realizację tych zadań w kolejnych latach będą stopniowo rosły (przy założeniu, że nie nastąpi radykalna zmiana systemu finansowania oświaty w JST). Brak zmian organizacyjnych w zakresie szkolnictwa podstawowego będzie skutkował zwiększeniem kosztów utrzymania tych szkół, co bezpośrednio obciąży budżet gminy. Tym samym, znacznie trudniejsze stanie się osiągnięcie zadawalającego stanu w zakresie jakościowego rozwoju bazy, w tym: spełnienia norm i standardów w zakresie bhp, przeprowadzenie remontów i modernizacji poszczególnych placówek oraz ich wyposażenie.

W powyższym kontekście, szczególnego wymiaru nabiera problem racjonalizacji sieci szkół i placówek oświatowych, wyrażającej się w aktualizacji obwodów szkolnych w przypadku szkół podstawowych. Przy założeniu, że wszelkie środki finansowe uzyskane w efekcie racjonalizacji pozostają nadal w systemie i przyczyniają się do jego jakościowej poprawy, zasadne wydaje się dążenie do zmniejszenia liczby obiektów szkolnych przy jednoczesnym kierowaniu środków inwestycyjno-remontowych na rozwój pozostałych obiektów oraz prowadzeniu działań zmierzających do przypisania nowych funkcji istniejącym obiektom np. w formie lokowania przedszkoli w tych obiektach.

Gmina Kamień Krajeński posiada rozbudowaną sieć szkół podstawowych. Obiekty tworzące bazę edukacyjną znajdują się w dobrym stanie technicznym, odpowiadającym okresowi ich użytkowania (obok nowoczesnych budynków, obiekty posiadające przeszło 100-letnią tradycję) oraz zakresowi dokonywanych na przestrzeni lat remontów i modernizacji.

Biorąc pod uwagę kosztochłonność tego procesu, niezbędne wydaje się wypracowanie systemowych rozwiązań w tym zakresie: powiązanie działań z racjonalizacją sieci oświatowej oraz stworzenie szczegółowej bazy danych zawierającej informacje na temat rzeczywistych potrzeb inwestycyjno-remontowych szkół i placówek oświatowych wraz z kalkulacją kosztów, która pozwoli na hierarchizację realizowanych zadań.

PROJEKT

Ważnym i priorytetowym zadaniem inwestycyjnym w zakresie dydaktyki jest budowa na potrzeby gimnazjum budynku dydaktycznego obok nowej hali sportowej jako drugiego etapu inwestycji. Podobnie analiza zaplecza sportowego placówek oświatowych wskazuje na brak standardów określających niezbędną jakość takiego zaplecza oraz nierówny dostęp uczniów poszczególnych szkół do bazy zapewniającej efektywność działań w zakresie rozwoju kultury fizycznej. Dotyczy to szczególnie budowy sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej w Dużej Cerkwicy.

Dostępność obiektów oświatowych dla osób niepełnosprawnych poprzez likwidację barier architektonicznych jest niezła w gminie. Szczegółowa inwentaryzacja dotychczasowych realizacji tego zadania wskazuje potrzeby likwidacji barier w Publicznym Gimnazjum w Kamieniu Krajeńskim i w Szkole Podstawowej w Dużej Cerkwicy.

Możliwość realizacji zadań edukacyjnych wynikających z misji poszczególnych szkół związana jest bezpośrednio z jakością bazy, którą dysponują oraz wyposażeniem w sprzęt szkolny i środki dydaktyczne.

Biorąc pod uwagę współczesne znaczenie umiejętności posługiwania się językami obcymi, standaryzacji powinien podlegać proces tworzenia pracowni językowych oraz pracowni matematyczno-przyrodniczych, preferujących edukację opartą na doświadczeniach. Stąd konieczność wyposażenia tych pracowni w tablice interaktywne.

Wizja społeczeństwa informacyjnego oraz obowiązki przygotowania młodzieży do swobodnego funkcjonowania w takim społeczeństwie wymusza szersze wprowadzenie technologii informacyjnej do działań edukacyjnych szkoły. Nowoczesne pracownie komputerowe (12 stanowisk) muszą być od 2012 roku w każdej szkole. Znaczącą rolę w procesie informatyzacji wyznacza się bibliotekom szkolnym. Tradycyjne zadania związane z gromadzeniem, przechowywaniem i udostępnianiem materiałów bibliotecznych wspierane muszą być uzyskiwaniem przez uczniów umiejętności poszukiwania, porządkowania i wykorzystywania informacji z różnych źródeł oraz rozwijaniem osobistych uzdolnień i zainteresowań. Nowoczesna biblioteka szkolna winna również pełnić istotną rolę w procesie samokształcenia oraz kształcenia ustawicznego. W tym kontekście, priorytetem jest aktualizacja zbiorów bibliotecznych, ich uzupełnienie nowoczesnymi materiałami multimedialnymi oraz zasobami sieci Internet przy zapewnieniu technicznej możliwości ich wykorzystania.

W kontekście dużych i kosztochłonnych wyzwań w zakresie budowy i modernizacji bazy oświatowej, uzasadniony jest postulat pełniejszego rozpoznania możliwości wykorzystania środków unijnych w tym procesie.

PROJEKT

5.4.2. Cele strategiczne i sposoby ich realizacji

CELE STRATEGICZNE	ZADANIA	ZAKŁADANE REZULTATY
1. Racjonalizacja sieci szkół i placówek oświatowych gminy.	1. Dostosowanie sieci szkół i placówek oświatowych oraz obwodów szkolnych do zmian demograficznych i realnych potrzeb lokalnego środowiska, ze szczególnym uwzględnieniem dostępności do edukacji przedszkolnej. Procesy demograficzne to jeden z podstawowych czynników mających wpływ na racjonalne wykorzystanie bazy oświatowej. Przeprowadzona w tym zakresie diagnoza wykazała, że od 10 lat systematycznie spada liczba uczniów w naszych szkołach, jednocześnie systematycznie wzrasta zapotrzebowanie na opiekę i edukację przedszkolną dzieci w wieku 3-4 lat. Mając powyższe na uwadze nieodzownym jest uwzględnienie w strategii oświatowej zwiększenie liczby miejsc w przedszkolach publicznych dla tej grupy wiekowej dzieci. Można będzie to osiągnąć poprzez ulokowanie pięciogodzinnych punktów przedszkolnych w szkołach podstawowych, zapewniając tym samym wzrost liczby miejsc w przedszkolach dla dzieci młodszych. Planowana zmiana organizacyjna w sieci szkół i placówek oświatowych w gminie powinna zapewnić wszystkim uczniom dogodny dostęp do edukacji, przy jednoczesnym zlikwidowaniu nauczania w klasach łączonych. Nieuchronnym jest więc uwzględnienie w strategii oświatowej takiej zmiany w sieci szkół, aby zapewnić racjonalne wykorzystanie bazy oświatowej i jej jakościowy rozwój. Stąd dobrym rozwiązaniem wydaje się zapis zobowiązujący organ prowadzący do skutecznych działań polegających na zmianach organizacyjnych placówek (obniżenie poziomu organizacyjnego lub przekształcenie w szkołę niepubliczną) przy stanie poniżej 60 uczniów w szkole.	1. – Wzrost liczby dzieci w wieku 3-4 lat objętych wychowaniem przedszkolnym do 50%. – Wzrost dostępności do edukacji przedszkolnej poprzez utworzenie czterech punktów przedszkolnych. – Obwody szkolne racjonalnie dostosowane do lokalizacji przestrzennej szkół, czynników demograficznych, wielkości i stanu bazy działających placówek (docelowo trzy szkoły podstawowe). – Standaryzacja działań dotyczących małych szkół (poniżej 60 uczniów).
2. Inwestycyjny rozwój bazy oświatowej w gminie.	2. Przystąpić do budowy budynku dydaktycznego Publicznego Gimnazjum w Kamieniu Krajeńskim w latach 2013-2015. 3. Zagwarantować budowę sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej w Dużej Cerkwicy w latach 2014-2015.	2. Wybudowanie budynku dydaktycznego Publicznego Gimnazjum w Kamieniu Krajeńskim. 3. Oddanie do użytku wybudowanej sali gimnastycznej w Dużej Cerkwicy.

PROJEKT

3. Modernizacja bazy oświatowej i zagospodarowanie terenów wokół szkół i placówek oświatowych.	4. Zapewnienie bezpieczeństwa i higieny w szkołach i placówkach oświatowych poprzez likwidację zagrożeń wskazywanych przez odpowiednie instytucje. 5. Zapewnienie bezpieczeństwa i higieny w szkołach i placówkach oświatowych poprzez monitoring obiektów oświatowych. 6. Sukcesywne przeprowadzanie kompleksowych remontów i termomodernizacji obiektów oświatowych. 7. Likwidacja barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych w szkołach i placówkach oświatowych. 8. Zagospodarowanie terenów wokół szkół i placówek oświatowych.	4. Realizacja wszystkich zaleceń i decyzji służb bhp i p.poż. w szkołach. 5. Założenie monitoringu we wszystkich szkołach podstawowych gminy. 6. Zakończenie termomodernizacji budynku Szkoły Podstawowej w Kamieniu Krajeńskim do końca 2013 roku. 7. Likwidacja barier architektonicznych w Szkole Podstawowej w Dużej Cerkwicy oraz obiekcie oświatowym w Dąbrówce. 8. Zagospodarowanie terenów wokół szkół również o charakterze przyrodniczym i sportowo - rekreacyjnym.
4. Podniesienie standardu wyposażenia szkół i placówek oświatowych w sprzęt i pomoce dydaktyczne.	9. Doposażenie i systematyczna modernizacja bazy informatycznej. 10. Modernizacja wyposażenia sal do praktycznej nauki języków obcych. 11. Modernizacja wyposażenia bibliotek szkolnych wraz z informatyzacją procesów bibliotecznych. 12. Określenie i wdrożenie standardów wyposażenia pracowni do nauczania przedmiotów matematyczno-przyrodniczych zwłaszcza w tablice interaktywne wraz z odpowiednimi programami.	9. Utworzenie nowej pracowni informatycznej w Szkole Podstawowej w Dużej Cerkwicy. 10. Utworzenie chociaż jednej pracowni językowej w Szkole Podstawowej w Kamieniu Krajeńskim. 11. Utworzenie sieci z informatyzowanych bibliotek szkolnych. 12. Wyposażenie wszystkich pracowni przedmiotów matematyczno-przyrodniczych w tablice interaktywne.

5.5. PRIORYTET V – POPRAWA JAKOŚCI I EFEKTYWNOŚCI ZARZĄDZANIA OŚWIATĄ

5.5.1. Diagnoza

Zarządzanie szkołami i placówkami oświatowymi jest procesem złożonym, przebiegającym na dwóch różnych płaszczyznach. Pierwsza z nich to procesy dydaktyczno – wychowawcze, nad przebiegiem których czuwa organ nadzoru pedagogicznego, tj. Kuratorium Oświaty, druga to procesy ekonomiczno – administracyjne, nad którymi nadzór sprawuje gmina będąca organem prowadzącym dla publicznych szkół i placówek oświatowych działających na terenie miasta i gminy Kamień Krajeński.

Publiczne szkoły i placówki oświatowe mają status jednostek organizacyjnych jednostki samorządu terytorialnego, które funkcjonują w formie jednostek budżetowych. Kierowanie szkołą wymaga więc od dyrektora dobrej znajomości nie tylko przepisów prawa oświatowego, ale również prawa pracy oraz przepisów związanych z finansami publicznymi i rachunkowością budżetową. Ponadto dyrektor szkoły/placówki oświatowej jest administratorem nieruchomości wraz z budynkiem, w którym znajduje się szkoła, co pociąga za sobą szereg kolejnych zadań związanych z utrzymaniem i obsługą budynku oraz zapewnieniem uczniom i pracownikom bezpiecznych i higienicznych warunków pracy i nauki.

Ocena jakości i efektywności zarządzania szkołami jest równie złożona i trudna jak sam proces. Z punktu widzenia organu prowadzącego pewnymi wyznacznikami jakości i efektywności tego procesu są:

- wyniki kontroli przeprowadzanych przez organ prowadzący (w tym kontroli finansowych), organ nadzoru pedagogicznego,
- sprawy kierowane do szkół przez służby sanitarne, bhp i p.poż. w zakresie likwidacji zagrożeń,
- terminowość i rzetelność wywiązywania się przez szkoły i placówki z obowiązków m.in. w zakresie szeroko rozumianej sprawozdawczości, w tym SIO i finansowej do RIO.

Analizę jakości i efektywności zarządzania szkołami i placówkami oświatowymi należałoby zacząć od ustalenia jakimi narzędziami do zarządzania szkołą dysponuje dyrektor. Najogólniej mówiąc jest to wiedza, kadra i wspomagające technologie informatyczne, co w bardziej szczegółowym ujęciu przedstawia się następująco:

- przygotowanie merytoryczne dyrektora oraz doświadczenie i nabyte umiejętności praktyczne,
- kadra pracowników administracji i obsługi z określonym poziomem kwalifikacji i umiejętności oraz kadra pracowników pedagogicznych,
- systemy informatyczne wspomagające proces zarządzania.

Przygotowanie merytoryczne dyrektora oraz doświadczenie i nabyte umiejętności praktyczne.

Od osób pełniących funkcję dyrektora szkoły wymagane jest, oprócz posiadania kwalifikacji pedagogicznych, ukończenie studiów podyplomowych bądź kursu kwalifikacyjnego z zakresu zarządzania oświatą. Nie daje to jednak wystarczającego przygotowania do pełnienia roli menadżera szkoły. Wyzwania stojące przed dyrektorem wymagają stałego doskonalenia i poszerzania zdobytych umiejętności oraz podnoszenia swoich kwalifikacji poprzez uczestnictwo w różnych formach szkoleń i kursów przeznaczonych dla kadry zarządzającej szkołami i placówkami oświatowymi.

PROJEKT

Ważnym elementem wspomagającym dyrektora w jego pracy jest dostęp do specjalistycznej pomocy prawnej. W chwili obecnej obsługa prawna należy do zadań radcy prawnego zatrudnionego w gminie, co znacznie ogranicza zakres pomocy z jakiej skorzystać mogą dyrektorzy.

Kadra pracowników administracji i obsługi oraz pracowników pedagogicznych, którym powierzono pełnienie określonych funkcji.

W chwili obecnej nie istnieją żadne kompleksowe uregulowania dotyczące liczby etatów administracyjno-obsługowych przypadających na określoną placówkę. Zatrudnienie pracowników niepedagogicznych w wielu przypadkach jest wynikiem tzw. „zaszłości historycznych” przez co nie jest adekwatne do obecnej wielkości szkoły, jej obecnej struktury i skali zadań. Takie różnice uniemożliwiają właściwy, racjonalny podział obowiązków pomiędzy pracowników zatrudnionych w poszczególnych szkołach, co w szkołach w których zatrudnienie jest znacznie zaniżone bądź brak etatów administracyjnych w istotny sposób utrudnia właściwą obsługę administracyjną szkoły. W związku z brakiem ustawowych uregulowań powyższej kwestii już wiele samorządów zdecydowało się na wprowadzenie lokalnych standardów zatrudniania pracowników administracji i obsługi, co jest również konieczne w naszej gminie.

Niezwykle istotną rolę w procesie zarządzania szkołą odgrywają kwalifikacje kadry administracyjnej. Obowiązujące przepisy nie definiują wymagań kwalifikacyjnych na stanowiskach administracyjnych w szkołach, stąd ich poziom jest bardzo zróżnicowany. Największym problemem jest znajomość zmieniających się przepisów prawnych oraz umiejętność obsługi komputera i wykorzystania go jako narzędzia pracy. Wyrównanie poziomu umiejętności posiadanych przez pracowników administracji, jak również umożliwienie stałego ich doskonalenia spowoduje wzrost znaczenia pracowników administracyjnych w procesie zarządzania szkołą.

Obok kadry administracyjnej istotną rolę w procesie zarządzania odgrywają również pracownicy pedagogiczni, którym powierzono określone funkcje wspomagające zarządzanie placówką, np. wicedyrektorzy. Należy przestrzegać standardów ogólnych w tym zakresie. Właściwy podział obowiązków pomiędzy dyrektorem, wicedyrektorem i pracownikami administracji z pewnością wpłynie na poprawę sprawności organizacyjnej placówki.

Unormowania wymaga również zatrudnienie pracowników obsługi wspomagających realizację zadań związanych z utrzymaniem i obsługą budynku, gdyż stan obecny często nie jest adekwatny do skali zadań placówki i przydziału czynności na tym stanowisku.

Systemy informatyczne wspomagające proces zarządzania.

Postępująca informatyzacja wszystkich procesów jakie składają się na zarządzanie szkołą doprowadziła do sytuacji, w której szkoła korzysta z wielu odrębnych programów komputerowych, często niekompatybilnych, co powoduje konieczność powielania wielu czynności, zwiększa ryzyko błędów i w efekcie daje niespójność i niewiarygodność danych przekazywanych do organu prowadzącego i innych instytucji. Programem porządkującym zbieranie, scalanie i przekazywanie informacji to System Informacji Oświatowej (SIO). Wdrożenie jednolitego, zintegrowanego systemu wspomagającego zarządzanie w oświacie w formie programów zapewniających łatwą i bieżącą aktualizację danych pozwoliłoby na efektywniejsze wykorzystanie czasu pracy, zapewniłoby łatwy i szybki dostęp do aktualnych informacji, wyeliminowałby nadmiarowość gromadzonych danych, zminimalizowałoby ryzyko powstawania błędów przy przetwarzaniu i przekazywaniu informacji, a ponadto pozwoliłoby na generowanie rzetelnych i spójnych raportów,

na podstawie których podejmowanych jest wiele decyzji zarówno przez dyrektorów jak i organ prowadzący. Wdrożenie takiego systemu wymaga jednak wcześniejszego doposażenia szkół w wysokiej jakości sprzęt komputerowy wraz z oprogramowaniem, a także gruntownego przeszkolenia w zakresie obsługi komputera i korzystania z technologii informatycznych zarówno pracowników jak i dyrektorów. Dotyczy to programów w zakresie naboru do szkół, sekretariatu i kadr czy prowadzenia elektronicznego dziennika lekcyjnego.

W dobie postępującej informatyzacji i rozpowszechniania technologii informatycznych dość istotnym narzędziem, które mogłoby wspomóc zarządzanie placówką są strony internetowe, będące obecnie jednym z najlepszych i najczęściej wykorzystywanych źródeł informacji i sposobów komunikacji. Funkcjonująca od ponad dwóch lat strona internetowa Miejskiego Gminnego Zespołu Usług Oświatowych nie jest obecnie regularnie odwiedzana przez dyrektorów i pracowników szkół, co powoduje, że nie wszystkie zamieszczane tam informacje trafiają do adresatów. Wskazana byłaby zatem ocena jej struktury, jakości i aktualności zamieszczanych informacji oraz analiza statystyk odwiedzin strony, a następnie jej modernizacja i popularyzacja nie tylko wśród szkół ale również wśród współpracujących instytucji oraz rodziców.

Z przeprowadzonej powyżej analizy wynika, iż działania zmierzające do poprawy jakości i efektywności zarządzania szkołami i placówkami oświatowymi winny skupiać się wokół następujących obszarów:

- 1) usprawnienie organizacji pracy szkół i placówek oświatowych m.in. poprzez standaryzację oddziałów i zatrudnienia pracowników niepedagogicznych,
- 2) podnoszenie kwalifikacji i umiejętności pracowników administracyjnych oraz kadry zarządzającej,
- 3) informatyzacja procesów zarządzania w oświacie.

PROJEKT

5.5.2. Cele strategiczne i sposoby ich realizacji

CELE STRATEGICZNE	ZADANIA	ZAKŁADANE REZULTATY
1. Usprawnienie organizacji pracy szkół i placówek oświatowych	1. Opracowanie i wdrożenie norm zatrudniania pracowników administracji i obsługi. Zatrudnienie pracowników administracji i obsługi w szkołach i placówkach oświatowych nie podlega obecnie żadnym zasadniczym regulacjom prawnym. Zatrudnienie pracowników niepedagogicznych każdego roku jest więc planowane na poziomie zbliżonym do poziomu z lat poprzednich. Powyższa sytuacja rodzi konieczność opracowania i wdrożenia jednolitych lokalnych norm zatrudniania pracowników niepedagogicznych w szkołach i placówkach oświatowych. W tym celu przewiduje się realizację następujących przedsięwzięć: 1) Analiza obecnego stanu zatrudnienia pracowników administracji i obsługi na poszczególnych stanowiskach w odniesieniu do liczby uczniów, oddziałów, powierzchni budynków wraz z otoczeniem. 2) Opracowanie standardów zatrudnienia pracowników niepedagogicznych dla szkół i placówek oświatowych oraz zasad naliczania środków finansowych na pokrycie kosztów zatrudnienia wynikającego z ustalonych standardów. 3) Określenie ostatecznych standardów zatrudniania pracowników administracji i obsługi w szkołach w formie zarządzenia Burmistrza Kamienia Krajeńskiego (do końca sierpnia 2012r.) wraz z zasadą ustalania limitu środków finansowych oraz upoważnieniem dyrektorów do dokonywania zmian w strukturze zatrudnienia. 2. Opracowanie i wdrożenie standardów dotyczących organizacji roku szkolnego tzw. założeń do arkuszy organizacyjnych. Aktualne przepisy prawa oświatowego nie określają żadnych standardów dotyczących zatrudnienia nauczycieli czy też liczebności oddziałów. Jedynym wyznacznikiem są ramowe plany nauczania oraz przepisy regulujące podział na grupy. Pozostałe	1. – Stworzenie we wszystkich szkołach i placówkach oświatowych porównywalnych warunków do prawidłowej organizacji przez dyrektora zadań w zakresie administracji i obsługi budynku. – Usprawnienie i zwiększenie efektywności realizacji zadań administracyjno – obsługowych poprzez dostosowanie wielkości i struktury zatrudnienia do skali i specyfiki zadań danej jednostki. – Poprawa racjonalności wydatkowania środków budżetowych na prowadzenie administracji oraz utrzymanie i obsługę budynków. 2. – Zapewnienie jednolitych, optymalnych warunków nauczania i wychowania we wszystkich szkołach na terenie miasta i gminy poprzez poprawę wskaźnika liczebności nowo tworzonych oddziałów.

PROJEKT

	etaty, nie związane bezpośrednio z realizacją planów nauczania, takie jak bibliotekarz, pedagog, wychowawca świetlicy itp. ustalane są każdego roku przez organ prowadzący. Najistotniejszym elementem organizacji roku szkolnego z punktu widzenia ponoszonych kosztów jest liczebność oddziału. Ważnym jest: 1) Ustalenie optymalnej liczebności oddziałów na poszczególnych etapach edukacyjnych, zapewniającej racjonalność ponoszonych kosztów na utrzymanie oddziału (18 osób w oddziale wiejski, 24 osoby w oddziale miejskim szkoły). 2) Opracowanie i wdrożenie standardu określającego łączną liczbę etatów lub godzin nielekcyjnych w poszczególnych typach szkół, zwanych inaczej etatami wsparcia, uzależnionego głównie od liczby uczniów i oddziałów. Opracowanie standardów winno dotyczyć następujących funkcji: – Bibliotekarzy, – Pedagogów, – Logopedów, – Wychowawców świetlicy. 3) Coroczne opracowywanie wytycznych do arkuszy organizacyjnych w zakresie polityki kadrowej, w powiązaniu z aktualną sytuacją demograficzną i zobowiązanie dyrektorów szkół i placówek do przestrzegania ustalonych zasad. 4) Usprawnienie naboru do szkoły gimnazjalnej poprzez wdrożenie elektronicznego systemu wspomagającego rejestrację kandydatów, co poprawi racjonalność decyzji podejmowanych w zakresie tworzenia klas pierwszych.	– Racjonalizacja i optymalizacja kosztów ponoszonych na utrzymanie 1 ucznia i 1 oddziału w szkołach poprzez stosowanie przyjętych standardów kadrowych w arkuszach organizacyjnych. – Usprawnienie procesu rekrutacji do gimnazjum oraz planowanie zmian w zatrudnieniu związanych bezpośrednio z wynikami naboru. – Przygotować założenia do arkuszy organizacyjnych szkół w formie zarządzenia Burmistrza do końca marca każdego roku.
2. Zapewnienie wysoko wykwalifikowanych kadr administracyjnych zarządzających w jednostkach	3. Działania na rzecz podnoszenia kwalifikacji oraz doskonalenia posiadanych umiejętności kadr administrujących i zarządzających szkołami i placówkami oświatowymi w zakresie organizacji, zarządzania, finansowania oraz monitoringu działalności oświatowej.	3. – podwyższenie poziomu kwalifikacji i umiejętności kadr administracyjnych i zarządzających oświatą (liczba osób objętych formami doształcania i

PROJEKT

oświatowych	Celem wyrównania i podwyższenia posiadanych kwalifikacji i umiejętności kadry administracyjnej i zarządzającej, realizowane będą następujące przedsięwzięcia: 1) Przeprowadzenie badania ankietowego wśród pracowników administracji i dyrektorów szkół celem zdiagnozowania poziomu obecnych kwalifikacji i umiejętności oraz istniejących potrzeb i oczekiwań. 2) Ustalenie priorytetowej tematyki kursów i szkoleń, a także potrzeb w zakresie uzupełnienia kwalifikacji poprzez studia podyplomowe. 3) Kierowanie określonych grup pracowników i dyrektorów na kursy i szkolenia wg ustalonych potrzeb. 4) Organizowanie spotkań dyskusyjnych z dyrektorami szkół i placówek z udziałem specjalistów z różnych dziedzin, istotnych z punktu widzenia zarządzania szkołą /placówką.	doskonalenia), – zapewnienie dostępu wszystkim pracownikom administracji oraz dyrektorom do różnorodnych form doskazywania i doskonalenia(kursy, warsztaty), – poprawa jakości i efektywności pracy wykonywanej na poszczególnych stanowiskach.
3. Informatyzacja procesów związanych z zarządzaniem oświatą	4. Wdrożenie zintegrowanego systemu zarządzania oświatą wspomagającego kluczowe procesy zarządzania wraz z doposażeniem szkół i placówek oświatowych w sprzęt komputerowy. Użytkownikami systemu będą wszystkie publiczne szkoły i placówki oświatowe oraz organ prowadzący. Istotną cechą przedmiotowego systemu będzie możliwość wymiany informacji z systemem ewidencji ludności, Systemem Informacji Oświatowej a także z programami dotyczącymi prowadzenia rachunkowości jednostek oraz sprawozdawczości budżetowej. Podstawą systemu będzie centralna baza danych gromadząca informacje o placówce (jej ofercie, wyposażeniu i organizacji pracy) oraz o uczniach, pracownikach i budżecie. Kluczowe obszary jakie winny być obsługiwane przez zintegrowany system to: – projektowanie arkuszy organizacyjnych szkół, – planowanie budżetu szkoły, – obsługa kadrowa pracowników, – dystrybucja stypendiów dla uczniów, – ewidencja uczniów umożliwiającą kontrolę spełniania	4. – Usprawnienie procesu przekazywania informacji pomiędzy placówkami a organem prowadzącym i organem nadzoru pedagogicznego. – Usprawnienie procesu rekrutacji uczniów do gimnazjum. – Ułatwienie dostępu do podstawowych danych o szkołach i placówkach oświatowych oraz ich ofercie rodzicom i innym zewnętrznym odbiorcom. – Liczba zakupionych zestawów komputerowych.

PROJEKT

	obowiązku szkolnego i nauki, Szkoły natomiast zmierzają się z programami: – sekretariat szkoły, – dziennik elektroniczny, – gimnazjum z programem naboru uczniów do szkoły. Dla organu prowadzącego zintegrowany system stanowić będzie wiarygodne źródło raportów, statystyk i analiz, niezbędnych do podejmowania racjonalnych decyzji w procesie zarządzania oświatą na poziomie lokalnym oraz w zakresie nadzoru nad działalnością szkół i placówek. 5. Modernizacja i aktualizacja strony internetowej Miejskiego Gminnego Zespołu Usług Oświatowych oraz szkół celem poprawy jej jakości i przydatności jako źródła informacji dla szkół i placówek oświatowych oraz uczniów i rodziców, a także organu prowadzącego szkoły. Priorytetowym celem będzie poprawa jakości strony i jej przydatności jako lokalnego informatora oświatowego oraz skrzynki kontaktowej ułatwiającej wymianę informacji pomiędzy organem prowadzącym a szkołami, placówkami i współpracującymi z nimi jednostkami i instytucjami a także z rodzicami. W tym celu niezbędnym jest zatrudnienie informatyka w oświacie. Skuteczność przekazu informacji poprzez stronę internetową wymagać będzie rozpowszechnienia w środowiskach oświatowych oraz wśród rodziców jej adresu i zakresu znajdujących się tam informacji.	5. – Zwiększenie skuteczności przekazu informacji poprzez stronę. – Określenie zakresu przekazywanych informacji przez wszystkie placówki korzystające z portalu oświatowego. – Poprawa jakości i czytelności materiałów zamieszczanych na stronie. – Zwiększenie częstotliwości odwiedzin stron internetowych. – Zatrudnienie w oświacie informatyka na części etatu.
--	--	---